

C. Muut asiat.

Kaupunginvaltuuston diariin merkittyjen ratkaisemattomien asiain luettelo. Käsitellessään kaupunginvaltuuston diariin merkittyjen, kesäkuun 30 p:nä 1924 ratkaisematta olevain asiain luettelo¹⁾ kaupunginvaltuusto päätti²⁾ poistaa diarista seuraavat asiat: poikain valmistavan ammattikoulun johtokunnan esityksen n. s. yksinkertaisempaa tyyppiä olevan ammattikoulun perustamisesta; valmisteluvaliokunnan ehdotuksen valiokunnan asettamisesta tutkimaan m. m. palkkain ja virkain järjestelystä sekä kaupungin kassa- ja tililaitoksen uudistuksesta johtuvia johto- ja lautakuntain ohje- ja johtosääntöihin ehdotettuja muutoksia; Suomen valtamarentakaisen kauppaosakeyhtiön anomuksen saada etuoikeutettuna vuokrata erinäiset Hietasaaren tontit; maistraatin kirjelmän maatalouslautakunnan tileissä havaituista virheellisyyksistä, koska asia oli oikeudellista tietä ratkaistu; sekä Suomen eläinlääkäriyhdistyksen johtokunnan esityksen kaupungineläinlääkäriin johtosäännön vahvistamisesta.

Sen lisäksi peruutettiin työväenopistotalon tonttikysymystä käsittelemään asetetun valiokunnan tehtävä.

Rakennusjärjestyksen mahdollista muutosta koskeva ehdotus. Maistraatti lähetti kaupunginvaltuustolle sisäasiainministeriön tammikuun 20 p:nä 1920 päivätyn kirjelmän, jossa mainittu ministeriö lausui olevansa halukas vallitsevan asuntopulan poistamiseksi osaltaan vaikuttamaan sellaisen muutoksen aikaansaamiseksi voimassa oleviin rakennusmääräyksiin, että kaupungeissa eräin ehdoin saisi sisustaa ullakkohuoneita tulenkestämättömästä aineesta tehtyihin yksikerroksisiin taloihin sekä rakentaa kaksikerroksisia taloja, joissa molemmat kerrokset eivät olisi tulenkestävästä aineesta. Tämän johdosta rahatoimikamari huomautti, että Helsingin kaupungilla oli mahdollisuus laajoilla, osin jo järjestellyillä ja rakennettavaksi luovutetuilla kaupunginasema-kaavan ulkopuolella sijaitsevilla alueilla sallia rakentaa edellämainitun tyyppin mukaisia asuintaloja ja että tätä rakennustapaa jo kauan oli käytettykin. Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti³⁾, ettei ministeriön kirjelmä aiheuttaisi toimenpidettä valtuuston taholta.

Eräiden Vallilan ja Pakaan tonttien rakennusjärjestys. Tehdessään Vallilan ja Pakaan kivitaloille varattujen tonttien luovutusehtoja koskevan päätöksen⁴⁾ kaupunginvaltuusto samalla vahvisti⁵⁾ näiden tonttien rakennusjärjestyksen.

Brändön huvilakaupungin terveydenhoito- ja rakennusjärjestysehdotusten johdosta annettu lausunto. Uudenmaan läänin maaherran pyydettyä kaupunginvaltuuston lausuntoa Brändön huvilakaupunkia varten laadituista terveydenhoito- ja rakennusjärjestysehdotuksista kaupunginvaltuusto päätti⁶⁾ vastaukseksi lähettää maaherralle terveydenhoitolautakunnan ensinmainitusta ehdotuksesta antaman lausunnon sekä kaupungin yleisten töiden hallituksen, rakennustarkastajan, terveydenhoitolautakunnan ja rahatoimikamarin rakennusjärjestysehdotuksen johdosta antamat lausunnot samalla ilmoittaen ensinmainittuun ehdotukseen nähden yhtyvän terveydenhoitolautakunnan lausuntoon ja viimeinmainittuun nähden puoltavansa seuraavaa rahatoimikamarin

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 13. — ²⁾ Valt. pöytäk. 24 p. syysk. 7 §. — ³⁾ S:n 10 p. syysk. 2 §. — ⁴⁾ Ks. tätä kert. siv. 21. — ⁵⁾ Ks. Kunnall. asetuskok. siv. 74. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 19 p. maalisk. 4 §.

ehdottamaa 24 §:n 1 kohdan sanamuotoa: »Yleiset viemärijohtodot rakennetaan kunnan toimesta rakennuslautakunnan tekemän yleissuunnitelman mukaan. Ennen tuollaisen suunnitelman vahvistamista on siitä hankittava Helsingin kaupungin lausunto. Sama olkoon myös laita, jos vahvistettuun lokaviemärisuunnitelmaan tehdään muutoksia», samoin kuin myös kaupungin yleisten töiden hallituksen 25 §:n 3 kohdalle ehdottamaa muutettua sanamuotoa: »Lokaviemärien laskusuut on yhdistysjohdoilla keskitettävä mahdollisimman harvalukuisiin paikkoihin ja viemärijohtodot suu sijoitettava semmoiseen paikkaan ja niin järjestettävä, ettei siitä pois juokseva likavesi tai sen synnyttämät kaasut aikaansaa terveydellisiä epäkohtia tai muuta haittaa». Muihin kohtiin nähden valtuusto ei katsonut itsellään olevan syytä lausua mieltään puheenaolevista ehdotuksista.

Lupa saada käyttää erästä Hallituskadun talossa n:o 15 olevaa huoneistoa kokoushuoneena. Maistraatin kehoitettua kaupunginvaltuustoa antamaan lausuntonsa Helsingin kansallismielinen nuoriso nimisen yhdistyksen anomuksen johdosta saada yleisenä kokoushuoneena käyttää yhdistyksen hallussa olevaa Vuorikadun talossa n:o 15 sijaitsevaa huoneistoa, kaupunginvaltuusto hankittuaan asiasta palatoimikunnan lausunnon, päätti¹⁾ ehdottaa, että yhdistyksen anomus evättäisiin, koska puheenaoleva huoneisto sijaitisi korkeammalla maanpinnasta kuin kokoussalien käyttämistä koskevien järjestyssääntöjen 2 §:n mukaisesti oli sallittua.

* *Tonttien rakennusvelvollisuus.* Käsitellessään rahatoimikamarin tekemää esitystä rakennusvelvollisuuden täyttämistä niihin tontteihin nähden, jotka kaupunki oli myynyt ennen voimassa olevan rakennusjärjestyksen voimaantuloa, kaupunginvaltuusto vuonna 1921 päätti²⁾, että niille tontinomistajille, jotka kesäkuun 1 p:stä 1921 lukien suorittivat lisämaksua 20 % kauppahinnasta, myönnettäisiin rakennusajan pitennystä kesäkuun 1 p:än 1924, ollen rahatoimikamari oikeutettu myöntämään taloudellisten olojen vaatimaa huojoennusta, sekä että ne ennen kesäkuun 1 p:ä 1917 myytyjen tonttien omistajat, jotka eivät suostuneet suorittamaan mainittua lisämaksua, olisivat rakennusjärjestyksen 37 §:n 2 kohdan nojalla niiden yleisissä tai erikoisrakennusjärjestyksissä olevien määräysten alaiset, jotka tämän rakennusjärjestyksen voimaan tullessa olivat siinä kohden noudatettavina mainittuihin tontteihin nähden. Koska kuitenkin kaupunginvaltuusto oli jättänyt avoimeksi kysymyksen, miten niihin tontteihin nähden oli meneteltävä, joiden rakennusaika oli pitennetty kesäkuun 1 p:än 1924, tonttien omistajain joko suoritettua tai ilmoitettua suorittavansa edellä mainitun lisämaksun, mutta jotka määräajan päätyessä edelleen olivat rakentamatta, rahatoimikamari esitti kaupunginvaltuuston päätettäväksi,

että ennen kesäkuun 1 p:ä 1917 ostettujen ja kesäkuun 1 p:nä 1924 edelleen rakentamatta olevain tonttien omistajain oli suoritettava lisämaksua 20 % hallussaan olevien tonttien myyntihinnasta ja että, sittenkuin tämä lisämaksu oli suoritettu, omistajat vapautettaisiin kaikista velvollisuuksista tonttiensa rakentamisaikaan nähden;

että rahatoimikamari velvoitettaisiin niiden tontinomistajain kanssa, jotka olivat ilmoittaneet suostuvansa suorittamaan puheenaolevan lisämaksun, mutta eivät kyenneet sitä heti maksamaan, sopimaan maksuehdoista; sekä

¹⁾ Valt. pöytäk. 2 p. huhtik. 2 §. --- ²⁾ Ks. 1921 vuod. kert. siv. 151; valt. päätöksen sanamuoto on tässä oikaistu.

että niihin tontteihin nähden, joiden omistajat eivät suostuneet suorittamaan mainittua lisämaksua, oli meneteltävä rakennusjärjestyksen 37 §:n 2 kohdassa säädetyllä tavalla.

Kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ evätä rahatoimikamarin esityksen ja antaa kamarille tehtäväksi antaa asiasta uuden esityksen.

Asiaa valmisteltiin sittemmin edelleen rahatoimikamarin asettamassa valiokunnassa, joka m. m. hankki tarpeelliset tiedot kaupungin ennen kesäkuun 1 p:ä 1917 myymistä, keväällä 1924 vielä rakentamatta olevista tonteista, mutta katsoi kamari valiokunnan esittämän selvityksen nojalla ainoastaan voivansa uudistaa aikaisemmin asiasta tekemänsä ehdotuksen.

Rahatoimikamarin esityksen johdosta valmisteluvaliokunta huomautti, että kamarin ehdotuksessa tarkoitettujen tonttien omistajat voimassa olevan rakennusjärjestyksen mukaan, verrattuina kaupungin aikaisemmin voimassa olleen rakennusjärjestyksen 29 §:än, XIII, XIV ja XV kaupunginosain vanhemman rakennusjärjestyksen 2 §:än sekä korttelien n:o 373 y. m. aikaisemmin voimassa olleen rakennusjärjestyksen 3 §:än olivat, sen uhalla, että tontit muussa tapauksessa myytäisiin huutokaupalla tai palautuisivat kaupungille omistajan menettäessä puolet kauppahinnasta, velvolliset rakentamaan ne tätä varten määrätyn ajan, 5 tai 2 vuoden, kuluessa. Myöntämällä lykkäystä niiden tonttien rakentamiseen nähden, joiden omistajat suorittivat lisämaksua 20 % tontista sovitusta kauppahinnasta, oli kaupunginvaltuusto ilmoittanut luopuvansa oikeudesta ryhtyä mainittuihin pakkotoimenpiteisiin niihin tontteihin nähden, jotka olivat rakentamatta kesäkuun 1 p:nä 1924, mutta olisi kaupunginvaltuusto esteetön sallimaan edellämäinittujen rakennusjärjestyksen määräysten soveltamisen tontteihin nähden, jotka sanottuna ajankohtana olivat rakentamatta siinä tapauksessa, etteivät tontinomistajat suostuneet suorittamaan sitä lisämaksua rakennusvelvollisuuden edelleen lykkäämisen tai täydellisen poistamisen myöntämiseksi, jonka valtuusto tonttien arvon kohoamisen huomioon ottaen saattoi katsoa kohtuulliseksi määrätä. Tonttien omistajain mahdollisesti rahatoimikamarille antama ilmoitus, että he suostuivat suorittamaan lisämaksua kesäkuun 1 p:stä 1924, sillä ehdolla, ettei heidän maksettavakseen pantaisi enempää lisämaksuja eikä tontteja enää rasiitettaisi määräämällä rakennusaikaa, ei missään tapauksessa olisi kaupunkia sitova, koska kaupunginvaltuusto ei hyväksynyt tätä sopimusta. Valmisteluvaliokunnan tekemän esityksen mukaisesti kaupunginvaltuusto päätti ²⁾

että kaupungin ennen kesäkuun 1 p:ä 1917 myymäin ja edelleen kesäkuun 1 p:nä 1926 rakentamatta olevain tonttien omistajain tuli suorittaa lisämaksua 60 % mainittujen tonttien myyntihinnasta;

että rahatoimikamari valtuutettaisiin niiden tontinomistajain kanssa, jotka suostuivat suorittamaan mainitun lisämaksun, mutta eivät kyenneet käteisellä sitä maksamaan, sopimaan maksuehdoista huomioon ottaen, että kamarille tällöin varattiin oikeus tontinomistajia kuulematta ja heidän kustannuksellaan saada kiinnitys tontteihin kaupungin vakuudeksi mainitun lisämaksun suorittamisesta; sekä

että niihin tontteihin nähden, joiden omistajat eivät suostuneet suorittamaan mainittua lisämaksua, oli meneteltävä voimassa olevan rakennusjärjestyksen 37 §:n 2 kohdassa säädetyllä tavalla.

Vilhonkadun tontin n:o 8 rakentamista koskevat määräykset. Luopuen aikaisemmin tekemästään päätöksestä ³⁾, joka sisälsi eräitä Vilhonkadun tontin

¹⁾ Valt. pöytäk. 23 p. tammik. 7 §. — ²⁾ S:n 28 p. toukok. 4 §. — ³⁾ Ks. julkaisua Berättelse angående Helsingfors stads kommunalförvaltning för år 1900 siv. 6.

n:o 8 rakentamista koskevia rajoituksia, kaupunginvaltuusto päätti¹⁾ oikeuttaa mainitun tontin omistajan, Suomalaisen teatteritalon osakeyhtiön, rakentamaan sen osan puheenaolevaa tonttia, jota rajoittivat tontille rakennettu teatteritalo, itäinen ja läntinen Teatterikuja sekä Kaisaniemen puisto, sillä ehdolla että rakennuksen julkisivukorkeus, laskettuna maanpinnasta kattolistan yläreunaan, oli korkeintaan 13 metriä, jos rakennus ulottui kujien nykyisiin rajalinjoihin saakka, tai, jos rakennus sijoitettiin sisemmäksi tontille, enintään yhtä suuri kuin siirron kautta saatu vapaa leveys (kujan ja sen rajan viereisen rakentamattoman tontin osan yhteenlaskettu leveys), siihen lisättyä 1.5 metriä; että rakennuksen katto ei saanut olla jyrkempi kuin 50° vaakasuoraa tasoa vastaan; sekä että voimassa olevaa rakennusjärjestystä muuten noudatettiin.

Edelleen valtuusto määräsi¹⁾, että edellämainitut päätökset²⁾ oli merkittävä kaupungin tonttikirjaan.

Tontinrajain korkeusmääräykset. Kaupunginvaltuusto päätti²⁾ oheenliittäen oman puoltosanansa lähettää maistraatin vahvistettavaksi rahatoimikamarin lähettämät ehdotukset XIII kaupunginosan korttelissa n:o 411 sijaitsevien tonttien n:o:jen 6, 8, 10, 12 ja 14 korkeusmääräyksiksi sekä saman kaupunginosan korttelien n:o:jen 425 ja 431 korkeusmääräysten muutokseksi.

Kaikkien korttelissa n:o 525 Lant. Viertotien varrella sijaitsevien tonttien omistajain anomuksen johdosta kaupunginvaltuusto päätti³⁾ tehdä maistraatille esityksen uusien, kaupungin yleisten töiden hallituksen laatiman ehdotuksen mukaisesti muutettujen XIV kaupunginosassa, korttelissa n:o 525 Lant. Viertotien varrella sijaitsevien tonttien n:o:jen 9, 21, 13, 15, 27 sekä korttelissa n:o 523 sijaitsevan Lant. Viertotien tontin n:o 29 korkeusmääräysten vahvistamisesta.

Eräitä It. Viertotien ja Sibyllankadun osia kivettäessä oli näiden katuosain korkeusasemaa käytännöllisistä syistä jossain määrin muutettu, minkä johdosta kaupungin yleisten töiden hallitus ehdotti, että niiden X kaupunginosassa, osin korttelissa n:o 340 It. Viertotien varrella, osin korttelissa n:o 284, Sibyllankadun 8:ssa ja 10:ssä sijaitsevien tonttien korkeusmääräykset, joita tontteja mainittu muutos koski, vastaavasti muutettaisiin. Sittenkuin rahatoimikamari, jonka valmisteltavaksi asia oli lähetetty, oli hankkinut asianomaisten tontinomistajain ja -haltijain hyväksymisen tehdyille ehdotukselle, päätti⁴⁾ kaupunginvaltuustokin puolestaan hyväksyä sen.

Pitennetty rakennusaika. Sittenkuin kaupunginvaltuusto oli hyväksynyt⁵⁾ Suomalaisen lääkäriseuran Duodecimien tekemän anomuksen saada vaihtaa X kaupunginosan korttelissa n:o 297 sijaitsevat Pitkän sillanrannan tontit n:o:ot 5, 7 ja 9 XIV kaupunginosan korttelissa n:o 464 sijaitseviin Pohj. Hesperiankadun tonttiin n:o 17 ja Runebergkadun tonttiin n:o 47, mainittu lääkäri-seura anoi, että viimeksimainittujen tonttien rakennusaikaa, joka päättyi toukokuun 27 p:nä 1924, pitennettäisiin. Rahatoimikamari puolsi anomukseen myöntymistä huomauttaen, että rahamarkkinat olivat kireät ja että esilläolevassa tapauksessa olisi vältettävä liian korkeita rakennuskustannuksia, koska sairaalamaksut niiden johdosta tulisivat korkeiksi. Kamarin ehdotuksen hyväksyen kaupunginvaltuusto myönsi⁶⁾ lääkäriseura Duodecimille Pohj. Hesperiankadun tontin n:o 17 ja Runebergkadun tontin n:o 47 rakennusajan pitennystä kesäkuun 1 p:nä 1927.

¹⁾ Valt. pöytäk. 19 p. maalisk. 15 §. — ²⁾ S:n 16 p. huhtik. 10 §. — ³⁾ S:n 11 p. kesäk. 21 §. — ⁴⁾ S:n 12 p. marrask. 7 §. — ⁵⁾ Ks. 1923 vuod. kert. siv. 28. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 7 p. toukok. 38 §.

Etelä-Suomen voimaosakeyhtiön oikeuttaminen jakelemaan sähkövirtaa Herttonäsiin. Koska kaupungin ja Etelä-Suomen voimaosakeyhtiön välillä vuonna 1920 tehdyn sopimuksen¹⁾ 5 §:n määräykset estivät yhtiötä ilman kaupungin suostumusta antamaan kaupunkiin yhdistetyllä alueella virtaa muille kuluttajille kuin kaupungin sähkölaitokselle, mutta eräät Herttonäsissä asuvat henkilöt kuitenkin olivat tiedustelleet yhtiöltä sähkövirran saantimahdollisuuksia, oli yhtiö anonut rahatoimikamarilta, että kamari mainitun sopimuksen voimassaoloajaksi myöntäisi yhtiölle oikeuden jakaa sähkövirtaa Herttonäsissä asuville kuluttajille joko suoraan tai jakelujärjestöjen tai yksityisten urakoitsijain välityksellä. Kaupungin teknillisten laitosten hallitus ja sähkölaitos puolsivat eräin ehdoin myöntymistä esitykseen. Myöskin rahatoimikamari katsoi suotavaksi, että Herttonäsin asukkaille varattaisiin tilaisuus saada sähkövirtaa kohtuulliseen hintaan sekä piti yhtiön ehdotusta sopivana ja kaupungille edullisena. Koska kuitenkin edellämainittuun kaupungin ja Etelä-Suomen voimaosakeyhtiön väliseen sopimukseen ei sisällynyt määräystä siitä, kenelle edellytetyn suostumuksen myöntäminen kuului, alisti kamari kysymyksen kaupunginvaltuuston ratkaistavaksi, ja valtuusto päätti²⁾ kamarin ehdotuksen mukaisesti kaupungin ja Etelä-Suomen voimaosakeyhtiön välisen virranhankintasopimuksen voimassaoloajaksi myöntää mainitulle yhtiölle oikeuden jakaa sähkövirtaa haluaville kuluttajille Herttonäsin tilan alueella joko suoraan tai mahdollisten jakelujärjestöjen tai yksityisten urakoitsijain välityksellä, ehdoin, että yhtiö antamastaan virrasta velkoi enintään 25 % korkeamman hinnan kuin kulloinkin voimassa oleva normaalin sisävalaistusvirran hinta kaupungissa oli sekä ettei kaupunki ollut estetty, milloin se katsoi etunsa sitä vaativan, itse ryhtymästä jakamaan sähkövirtaa mainitulle alueelle; sekä valtuuttaa rahatoimikamarin harkintansa mukaan vastedes myöntämään yhtiölle puheenaolevan sopimuksen 5 §:ssä edellytettyjä virranjakeluoikeuksia.

Kaupungin virastojen työajan järjestely. Vuonna 1923 kaupunginvaltuusto lähetti³⁾ rahatoimikamarin tekemän ehdotuksen kaupungin virastojen työajan järjestämisestä valmisteluvaliokunnalle, jonka tuli edelleen valmistella mainittua kysymystä virastoissa suoritetusta ylityöstä maksettavaa korvausta koskevan kysymyksen yhteydessä. Rahatoimikamari, joka palkkalautakuntana oli oikeutettu käsittelemään ja ratkaisemaan viimeainitun kysymyksen, oli sittemmin päättänyt⁴⁾, ettei tilapäisestä ja lyhytaikaisesta ylityöstä maksettaisi mitään korvausta; että pitempiaikaisesta ylityöstä maksettaisiin korvausta asianomaisen konttorin- tai virastonjohtajan määräyksen mukaan, kuitenkin siten, että palkkio enintään 50 %:lla sai ylittää asianomaisen viranpitäjän tuntipalkaksi muunnetun palkan, ikäkorotukset mukaan luettuina; sekä että ylityö mikäli mahdollista oli teetettävä urakkatyönä. Valmisteluvaliokunta ilmoitti tämän jälkeen kaupunginvaltuustolle olevansa viranpitäjien työajan järjestelyyn nähden edelleenkin aikaisemmin esittämällään kannalla. Valiokunnan ehdotuksen mukaisesti kaupunginvaltuusto päätti⁵⁾

että kaupungin virastoissa, maistraattia, raastuvanoikeutta ja kaupunginvaltuuston kansliaa lukuun ottamatta, niiden kaupungin viranpitäjien vakainainen tehokas työaika, jotka pääasiallisesti suorittavat kanslia-, toimisto-, kont-

¹⁾ Ks. 1920 vuod. kert. siv. 151. — ²⁾ Valt. pöytäk. 17 p. jouluk. 11 §. — ³⁾ Ks. 1923 vuod. kert. siv. 136. — ⁴⁾ Rkmrin pöytäk. 25 p. tammik. 112 §. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 27 p. helmik. 17 §.

tori- tai muita sisätöitä, tuli olla vähintään 6 tuntia lukuunottamatta lauantaita sekä juhlain ja pyhäin aattoja, jolloin työajan tuli olla 5 tuntia (kesäkuun 1 p:stä elokuun 31 p:n ainoastaan 4 tuntia), ollen rahatoimikamarilla oikeus erikoistapauksissa myöntää virastoille täydellinen vapautus työstä pyhäpäivän välisinä arkipäivinä.

Lämpötekniikan työaika. Korottaessaan ¹⁾ kaupungin lämpötekniikan palkan kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ velvoittaa mainitun viranpitäjän käyttämään koko työaikansa, lukuunottamatta sitä aikaa, minkä hän tarvitsi hissintarkastajan tehtäväänsä täyttämiseen, rakennuskonttorin töihin.

Toimenpiteitä uuden kielilain johdosta. Sen johdosta, että kesäkuun 1 p:nä 1922 annettu uusi kielilaki astui voimaan vuoden 1923 alusta, teki ³⁾ kaupunginvaltuusto erinäisiä lain täytäntöönpanoa koskevia päätöksiä ja antoi tällöin kaupungin hallituksille ja lautakunnille tehtäväksi antaa lausuntonsa siitä, olivatko niiden pöytäkirjat laadittavat yksi- vai kaksikielisinä. Edellänainittujen lausuntojen jouduttua valmisteluvaliokunnan käsiteltäviksi oli valiokunnan enemmistö ehdottanut, ettei kaupunginvaltuusto käyttäisi hyväkseen sille laissa myönnettyä oikeuttaan määrätä, että kunnallisten viranomaisten pöytäkirjat oli pidettävä rinnan maan molemmilla kielillä. Asia palautettiin valiokuntaan, joka kuultuaan eri johto- ja lautakuntain mielipiteet, esitti, että kaupunginvaltuusto lausuisi havaitsevansa maistraatin olevan esteettömän laatimaan pöytäkirjansa maan molemmilla kielillä sekä oikeuttaisi verotusvalmistelukunnan, holhouslautakunnan, ammattiovetuslaitosten yhteisen johtokunnan, työväenopistojen yhteisen johtokunnan ja museon johtokunnan toistaiseksi laatimaan pöytäkirjansa molemmilla kielillä.

Asiaa lopullisesti esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti ⁴⁾ lausua havaitsevansa maistraatin olevan esteettömän pitämään pöytäkirjansa suomeksi ja ruotsiksi sekä oikeuttaa holhouslautakunnan, työväenopistojen yhteisen johtokunnan ja museon johtokunnan toistaiseksi niinikään pitämään pöytäkirjansa suomeksi ja ruotsiksi, jota vastoin valtuusto verotusvalmistelukuntaan nähden päätti ⁵⁾ jättää kysymyksen viranomaisten pöytäkirjakeielestä kielilaisa olevain määräysten varaan.

Kaupungin kassa- ja tililaitoksen johtosäännön muuttaminen. Koska kaupungin vuosirahasääntöehdotus useana vuonna oli viivästynyt sen johdosta että rahatoimikamari liian myöhään sai käsiteltäväkseen eri laitosten, hallitusten ja lautakuntain erityisarviot niiden seuraavan vuoden menoista ja tuloista, teki kamari esityksen toimenpiteisiin ryhtymisestä mainitun epäkohdan korjaamiseksi. Kamarin käsityksen mukaan voitiin sitä määräaikaan, jonka kuluessa erityisarviot oli annettava, eräihin virastoihin nähden niille hankaluutta tuottamatta muuttaa siten, että ehdotukset oli annettava ennen syyskuun 1 p:ä eikä kuten aikaisemmin ennen syyskuun 30 p:ä, ja kun nämä samat virastot esiintyivät talousarvion ensimmäisissä pääluokissa, voitaisiin näiden käsittelyyn ryhtyä ennenkuin koko talousarvio oli valmiina käsiteltäväksi. Tilityserien merkitsemisellä erikseen talousarvion kamari ei katsonut olevan mainittavaa merkitystä, ja koska niiden poisjättäminen olisi omiaan jouduttamaan talousarvion käsittelyä, anoi kamari oikeutta saada olla vastedes niitä merkitsemättä budjettiehdotusta laadittaessa ⁶⁾. Samalla kamari ilmoitti päättäneensä vastedes olla talousarvioehdotuksessaan huomioon ottamatta yksityisten laitosten lokakuun päätyttyä tekemiä esityksiä samoin

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 82. — ²⁾ Valt. pöytäk. 12 p. marrask. 19 §. — ³⁾ Ks. 1923 vuod. kert. siv. 137. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 23 p. tammik. 10 §. — ⁵⁾ S:n 27 p. helmik. 34 §. — ⁶⁾ Vrt. 1922 vuod. kert. siv. 106.

kuin kaupunginvaltuuston saman ajankohdan jälkeen tekemiä päätöksiä, joiden merkitsemisen kaupungin tulo- ja menoarvioehdotukseen kamari katsoi budjettivaliokunnan asiaksi. Kamarin esityksen johdosta kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾, että kaupungin kassa- ja tililaitoksen johtosäännön 1 §:n 1 kohta oli muutettava kuulumaan seuraavasti:

»Helsingin kaupungin vuosirahasääntö laaditaan kalenterivuodelta. Sitä varten tulee kaupungin asettamien johto- ja lautakuntien ennen syyskuun 1 päivää kunakin vuonna antaa rahatoimikamariin erityisarviot seuraavana vuotena olevista menoistaan ja tuloistaan ollen kuitenkin rahatoimikamarilla oikeus pidentää tätä määräaikaa syyskuun loppuun asti.»

Kysymys tilityseräin poistamisesta kaupungin vuosirahasäännöstä lähetettiin ¹⁾ budjettivaliokuntaan, joka sittemmin antoi pyydetyn lausunnon asiasta. Valiokunta huomautti siinä, että tilityseräin merkitsemisellä menoarvion oli ollut tarkoituksena aikaansaada selvempi yleiskatsaus kaupungin talouteen siten että menosäännössä erikseen ilmoitettiin, miten suuret eri hallinnonhaarain käteismenot ja tulot olivat sekä missä määrin virastot hyötyivät kunnan muista laitoksista. Tarkoitus jäi kuitenkin saavuttamatta sikäli, ettei ollut täydellistä selvitystä siitä, mitkä erät oli katsottava tilityseriksi, minkä johdosta uudistus pääasiallisesti rajoittui siihen, että ne meno- ja tuloerät, joilla vanhastaan oli sijansa talousarviossa, jaettiin käteis- ja tilityseriin, jota vastoin järjestelmän johdonmukainen toteuttaminen olisi tietänyt, että kaikki se hyöty, mikä yksityisellä virastolla oli kaupungin omaisuudesta, muista yrityksistä tai laitoksista, olisi arvioitu rahassa ja merkitty talousarvion tilityssarekkeeseen. Valiokunnan mielestä olisi kysymys tilityseräin poistamisesta tai säilyttämisestä lopullisesti ratkaistava vasta sen jälkeen kun rahatoimikamari oli antanut edellämainittua seikkaa koskevan täydellisen selvityksen, mutta olisi kamari budjetinjärjestelyn viivästyttämiseksi vapautettava velvollisuudesta merkitä usein mainitut erät valmisteltavana olevaan vuoden 1925 talousarvioon.

Hyväksyen valiokunnan asiasta antaman ehdotuksen kaupunginvaltuusto päätti ²⁾, ettei tilityseriä merkittäisi vuoden 1925 talousarvioon sekä antoi rahatoimikamarin toimeksi hyvissä ajoin ennen vuoden 1926 talousarvioehdotuksen laadintaa esittää täydellisen selvityksen kysymyksestä, mitkä erät oli katsottava tilityseriksi ja kuinka laajalti niitä, siinä tapauksessa että valtuusto niin päätti, oli talousarvioon merkittävä.

Lisäys rahatoimikamarin johtosääntöön. Kaupunginvaltuuston päätettyä ³⁾ rahatoimikonttoriin perustettavaksi uuden avustavan vanhemman kaupunginkirjurin viran ehdotti rahatoimikamari, jolle valtuusto oli antanut tehtäväksi ³⁾ laatia ehdotuksen tästä aiheutuvaksi kamarin johtosäännön muutokseksi, että mainitun uuden viranpitäjän virkatehtävät yksityiskohtaisesti lueteltaisiin kamarille vahvistetun johtosäännön 15 §:än tehtävässä lisäyksessä. Valtuusto päätti ⁴⁾ hyväksyä kamarin ehdotuksen ja vahvistaa puheena olevan lisäyksen seuraavassa muodossa: »Avustavan vanhemman kaupunginkirjurin velvollisuutena on avustaa vanhempaa kaupunginkirjuria hänen virkatoimissaan sekä suorittaa ne tehtävät, joita kaupunginkamreeri, apulaiskamreeri ja vanhempi kaupunginkirjuri hänelle antavat.»

Satamavirkailijain virkapuvut. Satamahallituksen esityksestä kaupunginvaltuusto päätti ⁵⁾, että Helsingin satamavirkailijain tuli käyttää Suomen

¹⁾ Valt. pöytäk. 11 p. kesäk. 16 §. — ²⁾ S:n 29 p. lokak. 7 §. — ³⁾ Ks. tätä kert. siv. 143. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 11 p. kesäk. 17 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. siv. 63. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 11 p. kesäk. 50 §.

satamaliiton maan kaikkien satamakaupunkien satamavirkailijain käytettäväksi ehdottamain mallien ¹⁾) mukaisia virkapukuja.

Asuntotarkastuksen uusi johtosääntö. Huomauttaen, että eräät asuntotarkastuksen johtosäännön määräykset olivat mahdollottomat soveltaa käytäntöön, esitti asuntotarkastaja ehdotuksen uudeksi johtosäännöksi, johon oli otettu yksityiskohtaiset määräykset tarkastusapulaisten ja kanslistin tehtävistä sekä kanslistinviran täyttämistavasta, minkä ohessa tarkastusapulaista oli käytetty muutettua nimitystä apulaistarkastajat. Ehdotetun uuden johtosäännön tarkoituksena oli lisäksi olla sellaisena asuntotarkastuksen työjärjestyksenä, joka terveydenhoitolautakunnan voimassa olevan johtosäännön 9 §:n mukaisesti on annettava. Sittenkuin sekä terveydenhoitolautakunta että soialilautakunta olivat antaneet lausuntonsa ehdotuksesta, hyväksyi ²⁾) kaupunginvaltuusto sen eräin vähäisin muutoksin siinä muodossa, jossa se oli sen jälkeen kuin kaupunginvaltuuston valmisteluvaliokunta oli tarkastanut alkuperäisen ehdotuksen ja tehnyt siihen edellämainittujen viranomaisten ehdottamat muutokset ja lisäykset.

Julkisivupiirustusten tarkastustoimikunnan johtosääntö. Kaupunginvaltuusto hyväksyi ³⁾) ja vahvisti ³⁾) noudatettavaksi julkisivupiirustusten tarkastustoimikunnan laatiman ehdotuksen mainitun toimikunnan johtosäännöksi siinä muodossa, missä se esitettiin, sittenkuin valmisteluvaliokunta ottaen huomioon kaupungin yleisten töiden hallituksen ja rahatoimikamarin tekemät muistutukset, oli tehnyt siihen erinäisiä muutoksia ja lisäyksiä.

Kaupungin uusi poliisijärjestys. Kaupunginvaltuusto otti käsiteltäväkseen maistraatin lähettämän, tarkoitusta varten asetetun komitean laatiman ehdotuksen kaupungin uudeksi poliisijärjestykseksi ⁴⁾), josta ehdotuksesta rahatoimikamari, kaupungin yleisten töiden hallitus, puhtaanapitohallitus ja lastensuojelulautakunta olivat antaneet lausuntonsa. Kokouksessa useat valtuutetut esittivät muistutuksia mainittua ehdotusta vastaan, jolloin arvos-telu etusijassa kohdistui suomenkielisessä tekstissä ilmeneviin muodollisiin puutteisiin. Valtuusto päätti ⁵⁾) palauttaa asian valmisteluvaliokuntaan edelleen valmisteltäväksi.

Saamansa tehtävän täyttäen valiokunta, joka oli saanut myöskin terveydenhoitolautakunnan, palotoimikunnan ja satamahallituksen lausunnot ehdotuksesta, sittemmin lähetti valtuustolle uudestaan laaditun ehdotuksen poliisijärjestykseksi, jonka ehdotuksen suomenkielinen teksti oli yksityiskohtaisesti tarkastettu. Ruotsinkieliseenkin tekstiin valiokunta oli tehnyt eräitä muodollisia muutoksia. Sitäpaitsi oli ehdotukseen otettu eräitä satamahallituksen siihen ehdottamia lisäyksiä. Asiaa lopullisesti esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti ⁶⁾) puolestaan hyväksyä ehdotuksen Helsingin kaupungin poliisijärjestykseksi edellä mainitussa valmisteluvaliokunnan ehdottamassa muodossa.

Tyttöjen ammattikoulun oikeuttaminen poikkeamaan koulun voimassa olevasta ohjesäännöstä. Tyttöjen ammattikoulun johtokunnan huomautettua, että sanotun koulun ohjesääntöön sisältyvä määräys, että syyslukukauden koulutyön tuli alkaa elokuun 15 p:nä, oli tuottanut hankaluuksia ja sen johdosta anottua, että ohjesääntöä muutettaisiin siten, että työ saisi alkaa syyskuun 1 p:nä, kaupunginvaltuusto hankittuaan asiasta ammattiopetuslaitosten

¹⁾) Ks. Kunnall. asetuskok. siv. 73. — ²⁾) Valt. pöytäk. 7 p. toukok. 10 §; vrt. Kunnall. asetuskok. siv. 46. — ³⁾) Valt. pöytäk. 11 p. kesäk. 12 §; vrt. myös Kunnall. asetuskok. siv. 61. — ⁴⁾) Valt. pain. asiakirj. n:o 12. — ⁵⁾) Valt. pöytäk. 29 p. lokak. 1 §. — ⁶⁾) S:n 26 p. marrask. 2 §; vrt. Kunnall. asetuskok. vuodelta 1925 siv. 113.

keskusjohtokunnan lausunnon päätti ¹⁾ oikeuttaa tyttöjen ammattikoulun voimassa olevasta ohjesäännöstään poiketen aloittamaan lukuvuoden 1924—1925 syyskuun 1 p:nä.

Kaupungin työväenasuntojen hallinnon johtosäännön muutos. Sen johdosta että sosialilautakunta oli kaupunginvaltuustolle osoittamassaan kirjelmässä huomauttanut, että kaupungin työväenasuntojen hallinnon johtosäännön määräys, että mainittujen asuntojen huoneistot oli vuokrattava vuosivälikirjalla, tuotti hankaluutta m. m. sikäli, että sopimattomat vuokralaiset, jotka häiritsivät asunnoissa vallitsevaa järjestystä, voitiin vuokravuoden kestäessä saada sanotuiksi irti vain oikeuden päätöksellä, päätti ²⁾ kaupunginvaltuusto, että kaupungin työväenasuntojen hallinnon johtosäännön 6 § oli muutettava näin kuuluvaksi:

»Huoneistot vuokrataan kuukausivälikirjalla. Ellei irtisanomista jom-maltakummalta puolelta ole tapahtunut ennen kuluvan kuukauden 15 p:ä, katsotaan välikirja pitennetyksi seuraavan kalenterikuukauden loppuun.»

Kaupungin kaduissa suoritettavia kaivuita koskeva ohjesääntö sekä kaupungin kaduissa tehtävään kaivuiden suoritus- ja valvontataksa. Kaupunginvaltuustolle saapuneen ilmoituksen ³⁾ mukaan oli Uudenmaan läänin maaherra tammikuun 31 p:nä 1924 vahvistanut valtuuston joulukuun 19 p:nä 1923 hyväksymät ⁴⁾ ehdotukset Helsingin kaupungin kaduissa suoritettavia kaivuita koskevaksi ohjesäännöksi ⁵⁾ sekä Helsingin kaupungin kaduissa tehtävään kaivuiden suoritus- ja valvontataksaksi ⁶⁾.

Puhtaaksikirjoituskanslian perustaminen raastuvanoikeuteen. Yhteisen raastuvanoikeuden tehtyä esityksen puhtaaksikirjoituskanslian perustamisesta sen tarpeiksi kaupunginvaltuusto hankittuaan asiasta rahatoimikamarin lausunnon edellämainittuun esitykseen pääasiassa myöntyen päätti ⁷⁾ oikeuttaa yhteisen raastuvanoikeuden heinäkuun 1 p:stä lukien koetteeksi perustamaan raastuvanoikeuteen puhtaaksikirjoituskanslian, jonka henkilökuntana olisi kaksi yhteismäärärahoista palkattujen viranpitäjän 10 palkkaluokkaan luettavaa puhtaaksikirjoittajataria, sekä hankkimaan kanslialle kaksi kirjoituskonetta. Samalla valtuutettiin yhteinen raastuvanoikeus edellämainitusta päätöksestä aiheutuvien menojen peittämiseen käyttämään tarverahoistaan kuluvana vuonna enintään 25,000 markkaa.

Rikostuomioiden toimeenpanijan konttorin virkain uudestijärjestäminen sekä uusien virkain perustaminen sinne. Viitaten siihen, että rikostuomioiden toimeenpanijan konttorin työ viime vuosina oli suuressa määrin lisääntynyt, maistraatti m. m. ehdotti, että avustavan rikostuomioiden toimeenpanijan virka, joka oli luettu sivutoimeksi, tehtäisiin vakinaiseksi kaupungin viraksi ja uskottaisiin lainopillisia tietoja omaavalle henkilölle, sekä että konttorin henkilökuntaa lisättäisiin tarpeellisella määrällä virkailijoita. Esiteltäessä edellämainittua ehdotusta, jota rahatoimikamari oli puoltanut, kaupunginvaltuusto päätti ⁸⁾

että avustavan rikostuomioiden toimeenpanijan toimi kesäkuun 1 p:stä luettaisiin kaupungin vakinaisten viranpitäjän 13 palkkaluokkaan;

että rikostuomioiden toimeenpanijan konttoriin mainitusta ajankohdasta lähtien perustettaisiin uusi kanslia-apulaisentoimi, joka luettaisiin yhteismäärärahoista palkattujen viranpitäjän 13 palkkaluokkaan, ja kaksi viimemainittujen viranpitäjän 16 palkkaluokkaan luettavaa ulosottoapulaisentointia; sekä

¹⁾ Valt. pöytäk. 28 p. toukok. 13 §. — ²⁾ S:n 2 p. huhtik. 16 §. — ³⁾ S:n 27 p. helmik. 2 §. — ⁴⁾ Ks. 1923 vuod. kert. siv. 53 — ⁵⁾ Ks. Kunnall. asetuskok. siv. 29. — ⁶⁾ S:n siv. 30. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 7 p. toukok. 8 §. — ⁸⁾ S:n 7 p. toukok. 7 §; vrt. tätä kert. siv. 149.

että päätöksestä aiheutuvat menot kuluvalta vuodelta osoitettaisiin menosäännön tililtä Uusien virkain palkat.

Kaupunginvoudinkonttorin osittainen uudestijärjestäminen. Toisen kaupunginvoudinkonttorin tarkastuksessa, jota varten kaupunginvaltuusto oli myöntänyt ¹⁾ määrärahan, kävi ilmi, että konttorin työvoimain lisäämistä ei voitu välttää sekä että konttorin toiminnan valvonta ehdottomasti oli järjestettävä tehokkaammaksi. Tämän johdosta maistraatti kehoitti kaupunginkamreeria ja toista kaupunginvoutia maistraatin määräämän tarkastajan, johtaja A. Grönbergin, avustamina laatimaan asiaa koskevan ehdotuksen.

Edellämainitut herrat ehdottivat sittemmin antamassaan lausunnossa ²⁾, että maistraatti ryhtyisi allamainittuihin toimenpiteisiin kosketeltujen epäkohtain väliaikaiseksi korjaamiseksi: Avustavan toisen kaupunginvoudin työ oli ollut vähänarvoista, minkä johdosta hänen virkansa olisi lakkautettava; samaten voitaisiin tulla toimeen ilman ylimääräistä ulosottomiestä ja hänen apulaistaan. Toisaalta oli paremman kirjanpidon aikaansaamiseksi sekä työn valvonnan ja tarkastuksen tehostamiseksi välttämätöntä tarpeellisessa määrässä lisätä konttorin työvoimia. Kaupunginvoudin konttorissa oli juurtunut käytäntöön se hylättävä järjestelmä, että ulosottoapulaiset ollessaan eri syistä itse esettyjä hoitamasta verorästien perimistä, käyttivät apunaan henkilöitä, jotka heidän puolestaan toimittivat yleisten maksujen kannon. Osaltaan vaikuttavana syynä siihen, että tämä kaikin puolin hylättävä järjestelmä oli voinut päästä valtaan, oli se, että ulosottoapulaisten lukumäärä oli liian pieni. Kannettavaksi jätettyjen verokuittien lukumäärä nousi vuosittain n. 150,000:een, ja kokemus oli osoittanut, ettei yhden apulaisen tehtäväksi juuri voitu säilyttää paljoo yli 3,000 verokuittin, joten siis kannon suorittaminen ajallaan edellytti n. 50 ulosottoapulaista. Mietinnössä ehdotettiin, että nykyisten 25 vakinaisen ja 15 ylimääräisen ulosottoapulaisten toimen lisäksi perustettaisiin vielä 5 ylimääräistä virkaa sekä asetettaisiin kaksi 7 vakinaiseen palkkaluokkaan luettavaa vanhempaa ulosottoapulaista, joiden toimenä olisi olla toisen kaupunginvoudin apuna palkkain ulosmittauksessa. Konttoriin olisi perustettava naispuolinen apulaisenvirka, toinen kanslia-apulaisenvirka olisi muutettava reistraattorinviraksi ja kassan hallintoa varten olisi asetettava kassanhoitaja sekä kassanhoidon tarkastaja. Kassanhoito oli tähän asti ollut sekä puutteellinen että alkeellinen, minkä johdosta oli ollut mahdotonta toimittaa varsinaista kassantarkastusta ilman pitkäillisiä ja laajoja esitöitä. Toinen hyvin tärkeä epäkohta ilmeni kannettujen varain hallinnossa ja tilityksessä. Ulosottoapulaiset olivat omille yksityistileilleen pankkeihin ja muu-
anne tallettaneet kantamiaan yleisiä varoja sekaisin omien varainsa kanssa ja käyttäneet kertyneet korot omaksi hyödykseen. Tämä menettely oli viivytttänyt tilitystä sekä aiheuttanut korkotappioita kaupungille ja kiusallista häitää niille virastoille, joiden oli valvottava, että yleisten varain tilitys tapahtui aikanaan. Jotta toinen kaupunginvouti voisi ankarammin valvoa ulosottoapulaisten toimintaa, olisi tämän virkailijan saatava apulainen, joka samalla toimisi ylimääräisenä ulosottomiehenä. Samalla ehdotettiin perustettavaksi tarkastajanvirka, jonka haltijan velvollisuutena olisi tarkastaa tilitykset ja kirjanpito sekä valvoa, että hänen tarkastettavakseen joutuviin verolippuihin merkityt varattomuudentodistukset mikäli mahdollista olivat oikeat. Koska maistraatin oikeusneuvosmies muiden töidensä takia ei ehtinyt mainitun viraston puolesta valvoa kaupunginvoudinkonttorin toimintaa ulosotto-

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 63. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 18, liite II.

laissa määrättyllä tavalla, oli ehdotuksentekijäin mielestä suotavaa, että maistraatin käytettäväksi tätä tarkastusta varten vastedes myönnettäisiin tarpeellinen määräraha.

Maistraatti lähetti edellä selostetun kirjelmän kaupunginvaltuustolle ja ehdotti¹⁾ puolestaan siinä esitettyihin perusteluihin viitaten, että kaupunginvaltuusto päättäisi:

että avustavan toisen kaupunginvoudin ja ylimääräisen ulosottoapulaisen toimet sekä viimemainitun apulaisen toimi lakkautettaisiin, lukien tammikuun 1 p:stä 1925; että samasta ajankohdasta lähtien toisen kaupunginvoudin virka siirrettäisiin 15 palkkaluokkaan; että konttoriin asetettaisiin avustava toinen kaupunginvouti, joka samalla olisi ylimääräinen ulosottomies, sekä tarkastaja, jotka molemmat viranpitäjät luettaisiin 12 vakinaiseen palkkaluokkaan; että perustettaisiin yksi kassanhoitajan- ja yksi reistraattoritoimi, joista edellinen luettaisiin 7 ja jälkimmäinen 3 vakinaiseen palkkaluokkaan; että kassantarkastajan palkkaamiseen myönnettäisiin 14,400 markan suuruinen määräraha; että kaksi konttoriapulaisentointa, joista toinen nykyään sisältyi vuosirahasääntöön ja toinen palkattiin yhteismäärärahoista, pysytettäisiin, kumpikin vuosirahasäännössä, luettuina 3 vakinaiseen palkkaluokkaan; että perustettaisiin kaksi vanhemman ulosottoapulaisen tointa, jotka luettaisiin 7 palkkaluokkaan; että nykyisten 25 vakinaisen ja 15 ylimääräisen ulosottoapulaisen lisäksi otettaisiin vielä 5 ylimääräistä ulosottoapulaista; sekä että maistraatin käytettäväksi asetettaisiin tarpeellinen määräraha esim. 30,000 markkaa, koko kaupunginvoudinkonttorin tarkastusta varten.

Edellämainitusta esityksestä antamassaan lausunnossa²⁾ rahatoimikamari yhtyi kaupungin kannantalaitoksen uudestijärjestelyä koskevaa kysymystä valmistelevaan asetetun komitean kamarin toimenannosta antamaan lausuntoon, jossa komitea puolsi maistraatin ehdotusta, edellyttäen, ettei ehdotettuja uusia virkoja otettu vakinaiseen menosääntöön sekä ettei toisen kaupunginvoudin virkaa siirretty ylempään palkkaluokkaan, vaan että viran pitäjälle vuodeksi 1925 myönnettiin 9,600 markan suuruinen palkkio hänelle aikaisemmin vahvistetun palkan lisäksi.

Asiaa kaupunginvaltuustossa käsiteltäessä oli käsittelyn pohjana paitsi edellämainittuja ehdotuksia ja lausuntoja myöskin valmisteluvaliokunnan antama pitkäkö perusteltu lausunto, joka monissa kohdin erosi maistraatin ehdotuksesta. Valiokunta oli sitä mieltä, että toisen kaupunginvoudin konttoriin mahdollisimman pian oli asetettava tarkastaja eli valvoja, mutta katsoi, että tälle viranpitäjälle paitsi ehdotuksessa mainittuja työtehtäviä olisi uskottava myöskin ensimmäisen kaupunginvoudin ja avustavan rikostuomioiden toimeenpanijan konttorien toiminnan valvonta, jossa tapauksessa tultaisiin toimeen ilman erikoista määrärahaa koko kaupunginvoudinkonttorin valvontaa varten. Kysymys toisen kaupunginvoudin palkan korottamisesta, ehdotetun avustavan toisen kaupunginvoudin palkan vahvistamisesta sekä kahden vanhemman ulosottoapulaisen asettamisesta palkkain ulosmittauksia varten oli valiokunnan mielestä huonosti valmisteltu. Ehdotuksen mukaan oli näet ilmeisesti tarkoituksena, että toinen kaupunginvouti ja hänen apulaisensa vastedes kantaisivat palkanulosmittauksiin liittyvät virkasivutulot, sen sijaan että ne aikaisemmin olivat tulleet ulosottoapulaisten osaksi, kullekin piirissään, mutta ehdotuksessa ei ollut mitään selvitystä siitä, mitä muutos tulisi vaikuttamaan kaikkiin niihin viranpitäjiin, joita se koski. Mitä tuli ulosottoapulaisten

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 18, liite I. — ²⁾ S:n liite III.

luvun lisäämiseen, huomautti valiokunta, että verojen perimisen tehokkuuden puute oli enemmän johtunut toisen kaupunginvoudin konttorin toiminnan puutteellisesta järjestelystä ja valvonnasta kuin työvoimain riittämättömyydestä. Myöskin kysymykseen kassanhoitajan- ja kassantarkastajanvirkein perustamisesta valiokunta suhtautui epäilevästi, koska uuden väliasteen järjestäminen tässä puheena olevia kassatoimituksia varten ulosottoapulaisten ja rahatoimi- ja kirkkokonttorien välille, jotka tähän asti olivat ottaneet vastaan kannetut varat suoraan ulosottoapulaisilta, tuskin merkitsisi mitään parannusta. Myöskin ehdotuksen konttoriapulaisentoimen perustamisesta valiokunta ehdotti evättäväksi. Lopuksi valiokunta huomautti, että ulosottoviranomaiset, vaikka he voimassa olevain määräysten mukaan olivat velvolliset vähintään kahdesti viikossa toimittamaan rahatoimikonttoriin kantamansa kunnallisverot, järjestelmällisesti olivat viivyttäneet tilitystään ja useassa tapauksessa panneet varat pankkiin sekä käyttäneet siten kertyneet korot hyväkseen. Valiokunta katsoi senvuoksi, että ulosottoviranomaisia, sen johdosta etteivät he olleet noudattaneet voimassa olevia määräyksiä tilityksestä, täytyi pitää velvollisina, siinä määrin kuin voitiin saada selville, milloin he olivat kantaneet eri erät, korvaamaan kaupungille sen tämän johdosta kärsimät korkotappiot siihen katsomatta, miten he olivat käyttäneet varat.

Täysin yhtyen valmisteluvaliokunnan asiasta tekemään ehdotukseen kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾:

maaliskuun 1 p:stä 1925 peruuttaa nykyisen avustavan toisen kaupunginvoudin palkkaamiseksi myönnetyn ja saman vuoden tammikuun 1 p:stä toisen kaupunginvoudin konttoriin asetetun ylimääräisen ulosottoapulaisen palkkaukseen myönnetyn määrärahan;

merkitä vuoden 1925 menosääntöön 50,000 markan määrärahan tarkastajan asettamiseksi helmikuun 1 p:stä 1925 lukien maistraattiin valvomaan maistraatin ohjeiden mukaan ulosottolaitoksen kirjanpitoa ja kassanhallintoa;

myöntyä ehdotukseen toisen kaupunginvoudin konttorissa palvelevan ylimääräisen ulosottoapulaisentoimen muuttamisesta avustavan toisen kaupunginvoudin toimeksi;

evätä maistraatin ehdotuksen määrärahan myöntämisestä koko kaupunginvoudinkonttorin valvonnan järjestämiseksi sekä kassanhoitajan, kassanvalvojan ja uuden konttoriapulaisen palkkaamiseksi toisen kaupunginvoudin konttoriin sekä jättää kysymyksen viiden uuden ylimääräisen ulosottoapulaisen ehdollisesta asettamisesta mainittuun konttoriin maistraatin uuden esityksen varaan;

palauttaa rahatoimikamariin ehdotukset toisen kaupunginvoudin palkan korottamisesta, ehdotetun avustavan toisen kaupunginvoudin palkan määräämisestä sekä kahden vanhemman ulosottoapulaisen asettamisesta toisen kaupunginvoudin konttoriin;

kehoittaa rahatoimikamaria, sikäli kuin selvitys voitiin esittää niistä korkotappioista, joita kaupungille on koitunut sen johdosta, etteivät ulosottoviranomaiset ole säädettyyn aikaan kaupunginkassaan toimittaneet kantamiaan kunnallisveroja y. m., vaatimaan laiminlyöjiltä korvausta tästä;

anoa maistraatilta, että uuden tarkastajan ohjesääntöön otettaisiin määräys, että tarkastajan tulee vuosittain maistraatille antaa kertomus toiminnastaan, mikä kertomus maistraatin oman lausuntonsa kera on lähetettävä valtuustolle.

¹⁾ Valt. pöytäk. 10 p. jouluk. 3 §.

Huoltokonttorin perustaminen. Sähkölaitoksen kamreeri G. Weckman oli jättänyt rahatoimikamarille ehdotuksen ¹⁾ kunnallisen huoltokonttorin perustamisesta kaupungin viranpitäjiä ja työläisiä varten. Kamari antoi asian valmisteltavaksi tarkoitusta varten asetetulle komitealle, johon valittiin johtaja K. R. Heinonen, kansakoulunopettaja A. Kronström ja varatuomari Y. Pulkkinen. Sittemmin oli myöskin Helsingin kaupungin virkamiesten yhdistys tehnyt kaupunginvaltuustolle samaa asiaa tarkoittavan esityksen ²⁾, joka lausunnon saamiseksi lähetettiin rahatoimikamariin. Rahatoimikamari jätti tämänkin esityksen edellä mainitun komitean valmisteltavaksi.

Täyttäen sille annetun tehtävän komitea jätti rahatoimikamarille helmi-kuun 5 p:nä 1923 päivätyyn mietinnön ³⁾, jonka kamari lähetti kaupunginvaltuustolle samalla ilmoittaen yhtyvän komitean esittämiin epäilyksiin ehdotetun huoltokonttorin tarkoituksenmukaisuudesta. Kielteinen kanta perustui ensi sijassa siihen, että kaupungin palveluksessa oli niin moniin eri ryhmiin kuuluvia henkilöitä, ettei voinut otaksua konttorin voivan tyydyttävästi hoitaa kaikkien etuja. Yksi komitean jäsenistä oli lisäksi sitä mieltä, että kaupungin viranpitäjien ja työläisten omaan ammatillisten järjestöjen asia lähinnä olisi perustaa huoltokonttorit jäseniänsä varten, jos kerran tällaista toimenpidettä pidettiin tarkoituksenmukaisena, missä tapauksessa tällaisella konttorilla olisi suuremmat edellytykset voida tyydyttää samaan ryhmään kuuluvia käyttäjiään. Edelleen komitea huomautti, että kaupungin taloudessa esiintyi pyrkimys mahdollisimman suureen säästäväisyyteen, minkä johdosta koetettiin välttää kaikkien uusien virastojen ja laitosten perustamista, elleivät ne olleet suorastaan välttämättömiä. Komiteassa ilmeni senvuoksi epäilyksiä ehdotetun uuden laitoksen perustamista vastaan, etenkin kun ei ollut varmoja takeita siitä, että liittyminen huoltokonttoriin tulisi olemaan niin laaja, että sitä kannattaisi ylläpitää.

Huolimatta epäilevästä kannastaan oli komitea kuitenkin sen varalta, että kunnallisen huoltokonttorin perustaminen saavuttaisi kannatusta, laatinut myönteisen ehdotuksen, ottaen tällöin käsittelyn pohjaksi kunnallisyhdistysten keskusliiton laatiman ohjesääntöehdotuksen.

Sen lisäksi, mitä komitea oli asiasta esittänyt, rahatoimikamari huomautti, että Tukholmaan perustettu kunnallinen huoltokonttori oli toiminut huonoin tuloksin, koska liittyminen konttoriin oli ollut liian vähäinen ja sen toiminnan aiheuttamat kustannukset senvuoksi eivät olleet oikeassa suhteessa siihen hyötyyn, jonka se tuotti jäsenilleen.

Vaikkakaan siis rahatoimikamari ainakaan toistaiseksi ei voinut puoltaa kunnallisen huoltokonttorin perustamista, oli kamari kuitenkin sen varalta että kaupunginvaltuusto asettuisi toiselle kannalle, käsitellyt laadittuja eri ohjesääntöehdotuksia, ja tällöin katsonut voivansa lähinnä puoltaa komitean laatimaa ehdotusta ⁴⁾, jonka mukaan huoltokonttorin toiminta tulisi olemaan rajoitetumpi kuin mitä aloitteen tekijät olivat ajatelleet.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti ⁵⁾ hylätä esityksen kunnallisen huoltokonttorin perustamisesta kaupungin viranpitäjille ja työläisille.

Yhden nuoremman kaupunginkirjanpitäjänviran uudestijärjestäminen. Koska eräälle rahatoimikonttorin nuoremmista kaupunginkirjureista oli uskottuna paljon vaativampia ja vastuunalaisempia tehtäviä kuin muille,

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 8, liite I. — ²⁾ S:n liite IV. — ³⁾ S:n liite II. — ⁴⁾ S:n liite III. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 16 p. huhtik. 6 §.

päätti¹⁾ valtuusto rahatoimikamarin ehdotuksesta hänen hoitamansa viran huhtikuun 1 p:stä lakkautettavaksi ja sen sijaan perustettavaksi yhden avustavan vanhemman kaupunginkirjurin viran, joka luettaisiin 11 palkkaluokkaan. Samalla valtuusto antoi rahatoimikamarille toimeksi laatia ehdotuksen päätöksen aiheuttamaksi kamarin johtosäännön muutokseksi.

Satamakannantakonttorin virkain uudestijärjestäminen. Satamahallituksen esityksestä kaupunginvaltuusto päätti²⁾ siirtää satamakannantakonttorin yhteismäärärahaista palkatut kaksi ylimääräistä kirjurintointia ja yhden nuoreman kassanhoitajantoimen vakinaiseen menosääntöön, molemmat kirjurintoimet 6 ja kassanhoitajantoimen 5 palkkaluokkaan, tammikuun 1 p:stä 1925 lukien.

Kunnallisasetuskoelman julkaiseminen. Vuonna 1919 kaupunginvaltuuston kanslian kielenkääntäjä K. V. Puuska sai toimekseen³⁾ julkaista kunnallisasetuskoelman lisävihon. Työ viivästyi kuitenkin useista syistä, ja vasta vuoden 1924 lopulla herra Puuska ilmoitti sen edistyneen sikäli, että painattamiseen voitiin ryhtyä seuraavan vuoden alusta. Samalla herra Puuska ilmoitti, että vuonna 1911 julkaistua kodifioitua kunnan asetuskoelmaa oli ainoastaan harvoja kappaleita jäljellä, minkä johdosta olisi syytä suunnitellun lisävihon sijaan julkaista uusi täydellinen asetuskoelma. Tarkoitukseen tarvittaisiin aikaisemmin myönnettyjen 65,000 markan lisäksi, jotka olisi siirrettävä vuoteen 1925, 45,000 markan lisämääräraha. Tässä yhteydessä herra Puuska edelleen anoi, että vihoittain julkaistavan asetuskoelman painosta lisättäisiin.

Edellämainittua esitystä esiteltäessä kaupunginvaltuustossa esitettiin se mielipide, että ehdotetun asetuskoelman julkaiseminen sopivimmin oli uskottava tilastokonttorille ja tämän mukaisesti valtuusto päätti⁴⁾

julkaista painosta täydellisen kunnallisen asetuskoelman;

antaa tilastokonttorille toimeksi suorittaa tämän työn, ollen konttorilla oikeus käyttää siihen tilapäisiä työvoimia; samoin kuin

merkitä vuoden 1925 menosääntöön tarkoitusta varten 100,000 markan määrärahan.

Ammattientarkastajanvirkain uudestijärjestäminen. Terveystieteiden lautakunta anoi, että vuonna 1920 väliaikaisesti perustetut⁵⁾ kolme ammattientarkastajanvirkaa otettaisiin vakinaiseen menosääntöön, koska saavutettu kokemus viittasi siihen, että tarkastajain työ vastedes tuskin tulisi vähene-mään niin että viranpitäjain luvun vähentäminen sen johdosta kävisi mahdolliseksi. Lautakunnan esitykseen myöntyen kaupunginvaltuusto päätti⁶⁾, että mainitut virat oli lakkautettava tammikuun 1 p:stä 1925 ja samasta ajankohdasta lukien perustettava kolme uutta 7 palkkaluokkaan kuuluvaa ammattientarkastajanvirkaa.

Kunnallisen hammaspoliklinikan perustaminen. Hammaslääkäri A. Aspelundin, joka aikaisemmin kaupungin avustamana oli pitänyt voimassa kansakoulujen oppilaille tarkoitettua hammaspoliklinikkaa, ilmoitettua, että hän tulisi lopettamaan tämän toiminnan ja kaupunginvaltuuston sen johdosta merkittä⁷⁾ kuluvan vuoden menosääntöön 200,000 markan suuruisen määrärahan kunnallisen hammaspoliklinikan perustamista varten sekä valtuutettua⁸⁾ rahatoimikamarin ryhtymään toimenpiteisiin tarkoitukseen sopivan huoneis-

¹⁾ Valt. pöytäk. 19 p. maalisk. 16 §; vrt. tätä kert. siv. 137. — ²⁾ Valt. pöytäk. 10 p. syysk. 22 §. — ³⁾ Ks. 1919 vuod. kert. siv. 192 ja 1922 vuod. kert. siv. 127. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 17 p. jouluk. 31 §. — ⁵⁾ Ks. 1920 vuod. kert. siv. 186. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 10 p. syysk. 17 §. — ⁷⁾ Ks. 1923 vuod. kert. siv. 122. — ⁸⁾ Ks. tätä kert. siv. 35.

ton hankkimiseksi, lähetti terveydenhoitolautakunta puoltolauseensa ohella ensimmäisen kaupunginlääkäriin laatiman ehdotuksen mainitun hammaspoliklinikan toiminnan järjestämiseksi.

Klinikassa oli ehdotuksen mukaan etusijassa annettava hammashoitoa kansakoulujen ja lastentarhain oppilaille sekä lastenkoteihin otetuille lapsille sekä sitäpaitsi yleistä hammashoitoa, etusijassa lapsille. Laitoksen henkilökuntana tuli ensimmäisen kaupunginlääkäriin ehdotuksen mukaan olla johtaja, jonka velvollisuutena olisi vastata klinikan taloushoidosta, johtaa ja jakaa klinikan työt, kaiken aikaa, minkä klinikassa annettiin järkiperaistä hammashoitoa, olla siellä saapuvilla ja itse ottaa osaa työhön, valvoa, että muu henkilökunta tunnantarkasti ja tarpeellista tyyneyttä sekä potilaiden iän mukaan sovellettua tapaa noudattaen suoritti tehtävänsä sekä vuosittain helmikuun kuluessa antaa terveydenhoitolautakunnalle kertomus klinikan edellisen kalenterivuoden aikaisesta toiminnasta; ensimmäinen assistentti, joka olisi velvollinen johtajan ollessa estettynä hoitamaan hänen tehtävänsä, johtamaan yleispolikliinistä työtä sekä muuten suorittamaan hammaslääkäriin ammattiin kuuluvia tehtäviä; toinen assistentti, jonka tulisi ohjeen mukaan suorittaa kaikenlaatuisia odontologisia töitä; kirjanpitäjätär, joka olisi velvollinen luetteloimaan potilaat ja tekemään hoitoa koskevat merkinnät y. m., hoitamaan klinikan kirjanpidon ja mahdollisen kassan; siivojatar, joka samalla olisi klinikka-apulainen ja jonka velvollisuutena paitsi siivoamista olisi vastata konekaluista, olla apuna lasten hoidossa ja tarpeen mukaan hampaantäyteaineiston valmistamisessa; sekä ylimääräinen klinikka-apulainen, joka olisi velvollinen avustamaan lasten hoidossa ja tarpeen tullen hampaantäyteaineiston valmistamisessa. Kansakoululasten järjestelmällistä hammashoitoa varten klinikka pidettäisiin avoinna 4 tuntia päivässä tammikuun 15 p:stä kesäkuun 1 p:än sekä syyskuun 15 p:stä joulukuun 15 p:än, lastentarhojen ja lastenkotien lapsia olisi otettava vastaan samoina vuoden aikoina, mutta ainoastaan 1 tuntina päivässä ja yleistä polikliinistä hammashoitoa annettava vuosi umpeensa, mutta ainoastaan 4 päivänä viikossa ja 1—2 tuntia päivässä. Kunnallisen hammaspoliklinikan vuosikustannukset ensimmäisen kaupunginlääkäri arvioi 232,000 markaksi edellyttäen että palkat maksettiin voimassa olevan palkkausjärjestelmän IV palkkaluokan mukaan, sekä tulot 201,000 markaksi. Tässä yhteydessä huomautettiin, että kaupunki oli oikeutettu saamaan valtiolta avustusta kansakoulujen ja kansanlastentarhain menoihin, minkä vuoksi näiden laitosten menosääntöihin oli merkittävä määrärahat myöskin oppilaiden hammas-, korva- ja silmähoitoa varten.

Ensimmäisen kaupunginlääkäriin edellä selostettua ehdotusta esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾

perustaa tammikuun 1 p:stä 1925 lukien etusijassa lapsille tarkoitetun kunnallisen hammaspoliklinikan ja asettaa klinikkaan johtajan, ensimmäisen ja toisen assistentin, kirjanpitäjätären ja tarpeellisen apuhenkilökunnan;

valtuuttaa terveydenhoitolautakunnan toistaiseksi järjestämään hammaspoliklinikan toiminnan pääasiallisesti tehdyn ehdotuksen mukaisesti;

että johtajanviran, joka luettaisiin 14 vakinaiseen palkkaluokkaan, täyttäisi kaupunginvaltuusto terveydenhoitolautakunnan ehdotuksesta, jonka sitä ennen oli hankittava kansakoulujen johtokuntain lausunnot;

että ensimmäisen ja toisen assistentin virat, jotka luettaisiin 12 ja 11 palkkaluokkaan, täyttäisi terveydenhoitolautakunta kolmeksi vuodeksi ker-

¹⁾ Valt. pöytäk. 29 p. lokak. 19 §.

rallaan johtajaa kuultuaan, ja kirjanpitäjättärenviran, joka luettaisiin 4 palkkaluokkaan, johtaja;

vähäisin muutoksia hyväksyä ensimmäisen kaupunginlääkäriin laatiman hammaspoliklinikan meno- ja tulosääntöehdotuksen¹⁾;

merkitä vuoden 1925 menosääntöön määrärahat kansakoulujen ja kansanlastentarhain oppilaiden polikliinistä hammas-, silmä- ja korvahoitoa varten²⁾;

antaa terveydenhoitolautakunnan toimeksi, kohta kun tarpeellinen kokemus on tällä alalla saavutettu, laatia ja antaa kaupunginvaltuustolle ehdotuksen hammaspoliklinikan ohjesäännöksi; sekä

kehoittaa terveydenhoitolautakuntaa julistamaan johtajanviran avonaisena haettavaksi ja aikanaan antamaan ehdotuksen sen täyttämiseksi sekä ryhtymään muihin edellä olevista päätöksistä aiheutuviin toimenpiteisiin.³⁾

Varattomien mielisairaiden hoito. Sittenkuin kaupungin sairaalaylihallitus oli pyytänyt köyhäinhuolautakuntaa ottamaan hoitoonsa eräitä Nikkilän mielisairaalaan otettuja varattomia potilaita, joita ei enää tarvinnut hoitaa suljetussa laitoksessa, mutta lautakunta oli ilmoittanut, että sen kunnalliskodissa vallitsevan tilanpuutteen johdosta oli mahdotonta noudattaa hallituksen toivomusta, jätettiin kysymys kaupunginvaltuuston ratkaistavaksi. Asiasta antamassaan lausunnossa rahatoimikamari huomautti, että kyseellisen ristiriidan oli aiheuttanut sekä mielisairaalassa että kunnalliskodissa vallitseva tilanpuute, joka kuitenkin lähitulevaisuudessa poistuisi, kun kunnalliskotiin paraikaa rakennettiin uutta paviljonkia ja myöskin Nikkilän mielisairaalaan oli aikomus laajentaa. Kysymyksen periaatteelliseen puoleen nähden kamari oli sitä mieltä, että kaupungin sairaalain ylläpidon olisi huolehdittava kyseessäolevista potilaista, kunnes lääkäri oli kirjoittanut heidät terveinä pois sairaalasta, minkä jälkeen köyhäinhuolautakunnan tuli ryhtyä huolehtimaan heidän hoidostaan. Niin kauan kuin kunnalliskodissa ei ollut erityistä mielisairaiden osastoa, ei sinne voitu ottaa vastaan tämän laatuaisia potilaita. Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti³⁾, ettei se toistaiseksi aiheuttaisi toimenpidettä valtuuston taholta.

Hyvösen aviopuolisoiden lastenkodin hallinto. Samalla kuin kaupunginvaltuusto päätti⁴⁾ perustaa lastenkodin aviopuolisoiden G. W. ja M. H. Hyvösen kaupungille lahjoittamaan Kotkankadun taloon n:o 14 valtuusto määräsi⁵⁾, että lastenkodin hallinto oli uskottava viisihenkiselle johtokunnalle, jonka lastensuojeluvaiokunta valitsisi kolmeksi vuodeksi kerrallaan, sekä vahvisti laaditun ehdotuksen lastenkodin johtokunnan johtosäännöksi⁶⁾.

Bengtsårin kasvatuslaitoksen virkain uudestijärjestäminen. Kaupunginvaltuustolle osoitetussa kirjelmässä lastensuojelulautakunta esitti suotavaksi, että Bengtsårin kasvatuslaitoksessa pantaisiin toimeen sellainen uudestijärjestely, että tähän asti noudatettu kasarmijärjestelmä hylättäisiin ja oppilaat silmällä pitäen ikää ja äidinkieltä jaettaisiin kolmeen ryhmään, joista kukin olisi naispuolisen hoitajan johdettavana, jolloin kansakouluikässä olevat suomenkieliset lapset muodostaisivat yhden, samanikäiset ruotsinkieliset lapset toisen ja laitoksen ammattikoulun oppilaat äidinkieleen katsomatta kolmannen ryhmän. Kun Bengtsåriin oli rakennettu uusi koulutalo, ei huoneistokysymys enää ollut esteenä mainitun uudistuksen toimeenpanemiselle, mutta sensijaan se edellytti eräiden uusien virkain perustamista. Samalla lautakunta ilmoitti,

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 87. — ²⁾ S:n siv. 120. — ³⁾ Valt. pöytäk. 12 p. marrask. 17 §. — ⁴⁾ Ks. tätä kert. siv. 112. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 10 p. jouluk. 5 §. — ⁶⁾ Kunnall. asetuskok. siv. 120.

että eräitä muita mainitun laitoksen virkoja voitaisiin lakkauttaa, minkä johdosta ehdotettu uudistus kokonaisuudessaan ei tulisi aiheuttamaan kaupungille lisämenoja, vaan pikemminkin vähäisen säästön. Lautakunnan esitykseen myöntyen kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾

lakkauttaa Bengtsärin kasvatuslaitoksessa yhden kansakoulunopettajan-toimen samoin kuin yhden kirvesmiehen- ja yhden kalastajatoimen sekä kaksi emännöitsijän apulaisen tointa, neljä viimeainittua marraskuun 1 p:stä 1924; sekä

valtuuttaa lastensuojelulautakunnan samasta ajankohdasta lähtien perustamaan mainittuun kasvatuslaitokseen kolme sääntöpalkkaisten viranpitäjäin 3 palkkaluokkaan kuuluva hoitajattarentointa sekä seuraavat yhteismäärärahaista palkattavat toimet, joiden vuosipalkat toistaiseksi olisivat seuraavat: tallimies 9,600 markkaa, maatalousrenki 9,600 markkaa, keittäjätär 9,000 markkaa, leipojatar 8,700 markkaa sekä kaksi pesijätärtä, kumpikin 8,700 markkaa.

Kansakoulujen terveydenhoito. Terveysneuvoston esityksestä kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ asettaa seitsenmiehisen komitean valmistelemaan kysymystä kansakoulujen terveydenhoidon uudestijärjestämisestä. Komiteaan oli valtuuston valittava kaksi jäsentä sekä rahatoimikamarin, terveydenhoitolautakunnan, suomen- ja ruotsinkielisten kansakoulujen johtokuntain ja lastensuojelulautakunnan itseskunkin yksi jäsen. Valtuuston edustajiksi komiteaan valittiin lääketieteenlisensiaatit H. Ryömä ja H. Sundelius.

Kansakoulujen raittiuseroitus. Raittiuseroituslautakunnan ehdotettua, että kansakouluihin perustettaisiin kaksi raittiuseroitusneuvojan virkaa ja sekä suomen- että ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnan ehdotettua, että esitys evättäisiin, koska raittiuseroitusta kansakouluissa annettiin muiden aineiden opetuksen yhteydessä ja sen arvo vain vähenisi, jos se irroitettaisiin luonnollisesta yhteydestään, kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ evätä mainitun ehdotuksen.

Opetuksen kuunteleminen kansakouluissa. Kaupunginvaltuusto myöntyi ⁴⁾ valtion Helsingissä toimeenpanemain seminaarikurssien johtajan filosofiantohtori F. A. Hästeskon anomukseen, että mainittujen kurssien osanottajat lukuvuonna 1924—25 saisivat osin kuunnella, osin itse hoitaa opetusta jossain suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan osoittamassa kansakoulussa, velvollisina opetuksessa tarkoin noudattamaan asianomaisen luokkaopettajan ohjeita sekä alistumaan hänen valvontaansa.

Taideteollisuuskeskuskoulun kurssien uudestijärjestäminen. Ammattiopetuslaitosten keskusjohtokunta esitti, että nämä laitokset välttämättä olisi järjestettävä uudestaan asianomaisten asetusten määräyksiä vastaaviksi, m. m. siitä syystä, että kaupungille muussa tapauksessa tulisi tuottamaan vaikeuksia saada niitä varten valtionapua. Keskusjohtokunta anoi senvuoksi, että kaupunginvaltuusto kysymyksen lopullisen ratkaisun helpottamiseksi ottaisi käsiteltäväkseen ammattiopetuslaitosten keskuslautakunnan vuonna 1922 antaman mietinnön taideteollisuuskeskuskoulun uudestijärjestämisestä ⁵⁾.

Suomen taideteollisuusyhdistys, joita asian johdosta pyydettiin lausuntoa, ilmoitti, että yhdistyksen hallintoneuvosto oli jättänyt valtioneuvostolle perustellun, seuraaviin ponsiin päättyvän anomuksen taideteollisuuskeskuskoulun uudesti järjestämisestä:

¹⁾ Valt. pöytäk. 10 p. syysk. 26 §. — ²⁾ S:n 27 p. helmik. 29 §. — ³⁾ S:n 7 p. toukok. 33 §. — ⁴⁾ S:n 28 p. toukok. 27 §. — ⁵⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 15 vuodelta 1922; ks. myös 1922 vuod. kert. siv. 150.

että Suomen taideteollisuusyhdistyksen huollon alaisena olevaa taideteollisuuskouluja Helsingissä oli ylläpidettävä valtion varoilla;

että valtioneuvoston tuli vahvistaa Taideteollisuusyhdistyksen mainitulle koululle laatima ohjelma jaksoittain toteutettavaksi vahvistetun vuosimeno-säännön puitteissa;

että Taideteollisuusyhdistys oli oikeutettava keskuskoulun yhteyteen järjestämään iltakoulun taideteollisuusammatteja varten lähinnä sen ohjelman mukaisesti, jota siihen asti oli noudatettu Helsingin yleisessä käsityöläiskoulussa;

että mainittu iltakoulu sai toistaiseksi vastata Helsingin kaupungin yleistä ammattikoulua taideteollisuusammatteja varten; sekä

että maaliskuun 2 p:nä 1920 annettuun yleisiä ammattikouluja koskevaan asetukseen tämän johdosta oli tehtävä lisäys, joka sisältäisi edellä mainitun ehdotuksen mukaiset keskuskoulun iltakoulua, sen opetusohjelmaa, hallintoa ja johtoa koskevat määräykset.

Edelleen oli Taideteollisuusyhdistys antanut lausuntonsa laaditusta, vuonna 1920 annettujen valmistavia ammattikouluja, yleisiä ammattikouluja, ammattioppilaskouluja sekä työnjohtajakouluja koskevien asetusten muutosehdotuksesta eikä tahtonut määrätä kantaansa ammattiopetuslaitosten keskuslautakunnan esittämään taideteollisuuskeskuskoulun uudestijärjestämistä koskevaan ehdotukseen nähden, ennenkuin valtioneuvosto oli tehnyt päätöksensä edellämainituista esityksistä.

Edellä esitetyn johdosta rahatoimikamari huomautti, ettei valtioneuvosto ammattiopetusasetuksia vuonna 1923 muutettaessa ollut ottanut huomioon Taideteollisuusyhdistyksen toivomuksia, minkä vuoksi tuskin oli toiveita siitä, että yhdistyksen esitys myöhemmin tulisi hyväksytyksi. Yhdistyksen ehdotusta kamari piti kaupungille sikäli epäedullisena, että kaupunki siinä tapauksessa että se toteutettaisiin tulisi kannattamaan kahta keskenään kilpailevaa saman aineen kurssia, kuten esim. kirjapainoammattissa, jota vastoin keskuslautakunnan esityksen mukaan kaupunki suorittaisi vain niiden kurssien kustannukset, jotka olivat asetusten mukaiset ja joille voitiin edellyttää saatavan valtionapua, minkä ohessa kaupunki viimeainitussa tapauksessa olisi oikeutettu itse määräämään ammattiopetuksen alat.

Kun Taideteollisuusyhdistykselle vielä oli annettu tilaisuus vastata rahatoimikamarin kirjelmään, otti kaupunginvaltuusto kysymyksen lopullisesti käsiteltäväkseen ja päätti ¹⁾ yhtyen ammattiopetuslaitosten keskuslautakunnan esittämiin mielipiteisiin periaatteessa hyväksyä seuraavan taideteollisuusopetuksen järjestämistä koskevan ehdotuksen.

Taideteollisuusyhdistys järjestää taideteollisuusalaan kuuluvia kursseja siinä määrin kuin niistä kunnan ja yhdistyksen kesken sovitaan sekä ottaen huomioon

että itsekunkin kunnan kannattaman, taideteollisuuskeskuskoulussa järjestetyn kurssin opetus vastasi niitä vaatimuksia, joita valtion avustuksen saaminen edellytti;

että kursseja järjestettäessä kussakin ammatissa työskentelevien kouluelvöllisten henkilöiden lukumäärä sekä samoin kursseja lakkautettaessa niihin osaaottavien kouluelvöllisten oppilaiden lukumäärä oli määräävässä tekijänä;

että ammattiopetuslaitosten keskuslautakunnan (oikeammin keskusjohto-

¹⁾ Valt. pöytäk. 11 p. kesäk. 13 § ja 24 p. syysk. 15 §.

kunnan) tarpeellisen vuorovaikutuksen aikaansaamiseksi ammattikurssin ja puheenaolevan ammatin kesken oli kahdeksi vuodeksi kerrallaan valittava asianomaisesta ammattista työnantaja ja työntekijä, joiden yhdessä ammattiopetuslaitosten tarkastajan kanssa vähintään kerran lukukaudessa tuli käydä koulussa ja siten tutustua kurssien työmenetelmään sekä aikanaan antaa keskustelutalokunnalle (keskusjohtokunnalle) tarpeellisiin toimenpiteisiin ryhtymistä varten suullinen tai kirjallinen selonteko havainnoistaan; sekä

että kaupunginvaltuusto valitsi koulun johtokuntaan kaksi jäsentä, jotka oli kutsuttava niihin kokouksiin, joissa kunnan avustamaa ammattiopetusta koskevia kysymyksiä käsiteltiin.

Kaupunginorkesterin voimassapito. Musiikkilautakunta huomautti, että kaupungin ja kaupunginorkesterin jäsenten väliset palvelussopimukset päättyivät syyskuun 1 p:nä 1924, edellyttäen kuitenkin, että ne sanottiin irti viimeistään edellisen huhtikuun 15 p:nä, minkä johdosta lautakunta pyysi kaupunginvaltuustoa päättämään, miten edellämainittujen sopimusten suhteen oli meneteltävä. Asiaa esiteltäessä valtuusto päätti ¹⁾ valtuuttaa lautakunnan uudistamaan voimassa olevat palvelussopimukset kaupunginorkesterin jäsenten kanssa vuodeksi eteenpäin, lukien syyskuun 1 p:stä 1924.

Vallilan kunnan työväenasuntojen emännöitsijäntoimen siirtäminen vakinaiseen menosääntöön. Sosialilautakunnan esityksestä kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ perustaa Vallilan kunnan työväenasuntoihin tammikuun 1 p:stä 1925 lukien vakinaisten viranpitäjien 8 palkkaluokkaan kuuluvan emännöitsijäntoimen, jonka pitäjä oli velvollinen asumaan toimipaikallaan, ja määräsi samalla, että sosialilautakunta saisi täyttää mainitun toimen kunnallisten työväenasuntojen hallintojaoston ehdotuksesta.

Rikostuomioiden toimeenpanijan konttorin työvoimain lisääminen. Avustava rikostuomioiden toimeenpanija oli maistraatille lähettämässään kirjelmässä huomauttanut, että sakkomääräin periminen oli epätarkoituksenmukaisesti järjestetty, sekä ehdottanut uuden järjestelmän käytäntöön ottamista, mikä kuitenkin edellytti kahden uuden kanslia-apulaisentoimen perustamista rikostuomioiden toimeenpanijan konttoriin sekä sitäpaitsi 6,000 markan suuruisen määrärahan myöntämistä ylimääräisen työvoiman palkkaamiseksi. Maistraatti puolsi ehdotusta, kun sensijaan rahatoimikamari piti uusien virkain perustamista puheenaolevaan konttoriin sopimattomana, koska kaupungin koko ulosottolaitos oli uudestijärjestelyn alaisena. Kamarin tekemän esityksen mukaisesti kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ merkitä vuoden 1925 menosääntöön 34,800 markan suuruisen määrärahan rikostuomioiden toimeenpanijan konttorin tilapäisten työvoimain lisäämiseksi.

Avustavan asiamiehen asettaminen rahatoimikamariin. Ilmoittaen, että rahatoimikamarin asiamiesosaston työ oli lisääntynyt siinä määrin, etteivät vakinaiset virkailijat ehtineet suorittaa kaikkia osastolle kuuluvia tehtäviä, anoi kamari 21,000 markan suuruisen määrärahan myöntämistä lainopillisen koulutuksen saaneen avustavan asiamiehen palkkaamiseksi kamariin 6 kuukaudeksi. Avustavan asiamiehen tehtävänä olisi asiamiehen osoituksen mukaan suorittaa osaston asiana olevia töitä sekä tarpeen vaatiessa toimia rahatoimikamarin esittelijänä. Rahatoimikamarin anomus hyväksyttiin sikäli että kaupunginvaltuusto myönsi ⁴⁾ tarkoitukseen käyttövaroistaan Sekalaisten menojen pääluokan kohdalta 20,000 markan suuruisen määrärahan.

¹⁾ Valt. pöytäk. 19 p. helmik. 14 §. — ²⁾ S:n 26 p. marrask. 14 §. — ³⁾ S:n 17 p. jouluk. 5 §. — ⁴⁾ S:n 28 p. toukok. 9 §.

Apulaiskamreerinviran perustaminen salamakannantakonttoriin. Satamahallitus anoi, että satamakannantakonttoriin perustettaisiin apulaiskamreerin-toimi perustellen anomustaan sillä, että konttorin työ oli siinä määrin lisääntynyt, että satamakamreerille oli käynyt mahdottomaksi tehokkaasti valvoa konttorin kaikkien osastojen työtä. Rahatoimikamarin esityksestä, jonka mukaan uutta virkaa ei olisi perustettava, ennenkuin satamakamreerinvirka oli vakinaisesti täytetty, kaupunginvaltuusto päätti¹⁾ hylätä satamahallituksen anomuksen ja merkitä vuoden 1925 menosääntöön 36,000 markkaa tarpeellisen virka-avun kustantamiseksi satamakamreerille.

Satamakonstaapelien luvun lisääminen. Kaupunginvaltuustolle osoitetussa kirjelmässä satamahallitus huomautti, että satamakonstaapelien lukumäärä heidän toimialueensa Jätkäsaaren rantasillan pitentämisen johdosta lisääntyttä oli liian pieni, ja kaupunginvaltuusto päätti²⁾ myöntyen hallituksen asiasta tekemään esitykseen tammikuun 1 p:stä 1925 lukien perustaa uuden 2 vakinaiseen palkkaluokkaan kuuluvan satamakonstaapelitoimen.

Avustavan sihteerin asettaminen sosialilautakuntaan. Sittenkuin sosialilautakunta oli perustellussa esityksessä huomauttanut, että lautakunnan sihteerin tehtävät olivat niin suuresti lisääntyneet, että lautakuntaan sen töiden seisahtumisen välttämiseksi ehottomasti oli asetettava avustava sihteeri, päätti³⁾ kaupunginvaltuusto, sittenkuin rahatoimikamarikin oli puoltanut lautakunnan esitystä, oikeuttaa sosialilautakunnan vuoden 1925 alusta toistaiseksi ja kunnes toisin päätettiin, ottamaan palvelukseensa avustavan sihteerin, jonka palkka, 2,000 markkaa kuukaudessa, oli maksettava yhteismäärärahasta, sekä merkitä tarkoitusta varten vuoden 1925 menosääntöön 24,000 markan suuruisen määrärahan.

Omakotialueiden rakennustoiminnan valvonta. Sosialilautakunnan huomautettua kaupunginvaltuustolle osoitetussa kirjelmässä, että Toukolan ja Käpylän omakotialueiden rakennustoiminta vaati lautakunnan puolelta osakseen tarkempaa valvontaa kuin lautakunta nykyisillä työvoimillaan saattoi harjoittaa, koska useat omankodinrakentajat eivät näyttäneet käsittävän, että asianomaisten rakennusjärjestysten, vuokrasopimusten ja velkakirjain määräyksiä oli noudatettava, päätti⁴⁾ kaupunginvaltuusto myöntää lautakunnalle käyttövaroistaan Sekalaisten menojen pääluokan kohdalla 6,000 markan suuruisen määrärahan käytettäväksi lautakunnan määräämällä tavalla omankodinrakentajain neuvontatoiminnan ja puheenaolevain Toukolan ja Käpylän alueiden rakennustoiminnan valvonnan kustantamiseksi. Samalla kehoitettiin⁴⁾ rahatoimikamaria vuoden 1925 menosääntöehdotusta laatiessaan harkitsemaan kysymystä, miten puheena oleva valvonta vastedes oli järjestettävä.

Uusien virkain perustaminen verotusvalmistelukuntaan. Verotusvalmistelukunnan esityksestä kaupunginvaltuusto päätti⁵⁾, että valmistelukuntaan tammikuun 1 p:stä 1925 lukien oli perustettava seitsemän vakinaista kanslia-apulaisen virkaa; että mainitut virat oli luettava 5 palkkaluokkaan; oikeuttaa verotusvalmistelukunnan täyttämään virat julistamatta niitä avoimina haettaviksi; sekä että, jos virkoihin nimitettäisiin valmistelukunnassa aikaisemmin palvelleita yhteismäärärahasta palkattuja viranpitäjiä, nämä oli oikeutettava ikäkorotukseen nähden lukemaan hyväkseen aikaisempi palvelusaikansa valmistelukunnassa.

¹⁾ Valt. pöytäk. 10 p. syysk. 21 §. — ²⁾ S:n 26 p. marrask. 12 §. — ³⁾ S:n 12 p. marrask. 20 §. — ⁴⁾ S:n 11 p. kesäk. 33 §. — ⁵⁾ S:n 29 p. lokak. 20 §.

Neljannen raittiudenvalvojan asettaminen. Kaupunginvaltuustolle lähettämässään kirjelmässä raittiuseläinlautakunta mainitsi, että raittiudenvalvojen lukumäärä lukuisain kieltolain rikkomusten johdosta oli riittämätön sekä että valvojen työ oli sen laatuista, että kaikissa toimituksissa täytyi olla läsnä toinen henkilö toimitusmiehen lisäksi. Mainituista syistä lautakunta anoi, että raittiudenvalvojen luku lisättäisiin kolmesta neljään. Kaupunginvaltuusto epäsi ¹⁾ esityksen.

Keuhkotautisten tiedonantotoimiston ja poliklinikan henkilökunnan lisääminen. Terveystieteiden lautakunnan esityksestä kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ tammikuun 1 p:stä 1925 lukien perustaa keuhkotautisten tiedonantotoimistoon ja poliklinikkaan uuden 4 palkkausluokkaan kuuluvan sairaanhoitajattarentoimen sekä kaksi yhteismäärärahoista palkattavaa lyöpolipesijättärentointia.

Lihakaupan valvonta. Kaupunginvaltuuston vuonna 1923 myönnettyä ³⁾ määrärahan sen seikan valvomista varten, että kaupunkiin tuotu liha tarkastetaan ja että toisella paikkakunnalla tarkastettu, täällä tukuttain myyty liha on kelvollista, ja kokemuksen sittemmin osoitettua edellä mainitun tarkastuksen ehdottomasti tarpeelliseksi kaupunginvaltuusto päätti ⁴⁾ oikeuttaa terveydenhoitolautakunnan mainitun työn suorittamista varten vuoden 1924 alusta ottamaan palvelukseensa ylimääräisen kaitsijan, joka oli luettava 4 palkkaluokkaan; päätöksestä aiheutuvat menot oli suoritettava valtuuston käyttövaroista Terveystieteiden nimen päänäkökohdalla.

Lihantarkastusaseman henkilökunnan lisääminen. Sittenkuin oli käynyt välttämättömäksi pitää lihantarkastusasema avoinna klo 7 ap.—12 p. ja 3—5 ip. entisen aukioloajan, klo 7 ap.—1 ip. osoittauduttua riittämättömäksi, ja henkilökuntaa tämän johdosta oli lisättävä, myönsi ⁵⁾ kaupunginvaltuusto yllämainitun järjestelyn aiheuttamien kustannusten peittämiseksi 30,000 markan suuruisen määrärahan suoritettavaksi valtuuston käyttövaroista Terveystieteiden nimen päänäkökohdalla.

Uuden sairaanhoitajattarentoimen perustaminen Marian sairaalaan. Kaupunginvaltuustolle lähettämässään kirjelmässä kaupungin sairaalain ylläpito huomautti, että Marian sairaalan kirurgisella osastolla vallitseva tilaantila usein pakotti lääkärin päästämään osastolle otettuja potilaita sairaalasta heidän tautinsa liian varhaisessa vaiheessa, minkä johdosta olisi välttämätöntä palkata sairaalaan kiertävä sairaanhoitajatar, jonka tehtävänä olisi hoitaa tällaisia potilaita heidän kodeissaan sairaalan lääkärin ohjeiden mukaisesti. Ylläpito esitykseen myöntyen kaupunginvaltuusto päätti ⁶⁾, että Marian sairaalan kirurgiselle osastolle huhtikuun 1 p:stä lukien perustettaisiin kiertävän sairaanhoitajattaren toimi, joka luettaisiin 5 palkkaluokkaan, sekä että mainitun virkailijan palkkaamiseksi vuonna 1924 osoitettaisiin 14,400 markkaa Uusien virkain palkat ja palkankorotukset nimiseltä menoarvion tililtä.

Nikkilän mielisairaalan henkilökunnan lisääminen. Huomauttaen, että Nikkilän mielisairaalan potilasluku oli herkeämättä lisääntynyt, kaupungin sairaalain ylläpito esitti, että sairaalaan perustettaisiin eräitä uusia virkoja. Esitykseen myöntyen kaupunginvaltuusto päätti ⁷⁾ merkitä vuoden 1925 menosääntöön määrärahat 3 palkkausluokkaan kuuluvain yhden yöhoitajattaren ja yhden hoitajan sekä kahdeksan 2 palkkausluokkaan kuuluvan alihoitajattaren palkkaamiseksi mainittuun sairaalaan.

¹⁾ Valt. pöytäk. 24 p. syysk. 16 §. — ²⁾ S:n 10 p. syysk. 16 §. — ³⁾ Ks. 1923 vuod. kert. siv. 105. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 13 p. helmik. 16 §. — ⁵⁾ S:n 27 p. helmik. 11 §. — ⁶⁾ S:n 2 p. huhtik. 13 §. — ⁷⁾ S:n 10 p. syysk. 18 §.

Ylimääräisen apulaisen asettaminen köyhäinhoidon kassa- ja tilivirastoon. Esiteltäessä köyhäinhoitolautakunnan esitystä 7 palkkaluokkaan luettavan avustavan kirjanpitäjänviran perustamisesta köyhäinhoidon kassa- ja tili-
virastoon sekä lautakunnan oikeuttamisesta laatimaan uuden viranpitäjän johtosääntö kaupunginvaltuusto hankittuaan asiasta rahatoimikamarin lausunnon päätti ¹⁾ evätä esityksen. Samalla valtuusto kamarin ehdotuksesta päätti ¹⁾ vuoden 1925 menosääntöön merkitä 21,600 markan suuruisen määrärahan ylimääräisen apulaisen palkkaamiseksi köyhäinhoidon kassa- ja tili-
virastoon.

Kullatorpan lastenkodin henkilökunnan lisääminen. Lastensuojelulautakunnan ilmoitettua, että Oulunkylän pientenlastenkodissa vallitseva ahtaus oli pakottanut sijoittamaan vanhemmille lapsille tarkoitettuun Kullatorpan lastenkotiin melkoisen määrän 3 vuotta nuorempia lapsia, joiden hoitamiseksi tarvittiin yöhoitajatar, päätti ²⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan Lastensuojelutoiminta nimisen pääluokan kohdalta myöntää 6,600 markkaa ylimääräisen hoitajattaren palkkaamiseksi Kullatorpan lastenkotiin vuodeksi 1924.

Väliaikaisen opettajantoimen perustaminen Toivolan turvakotiin. Kaupunginvaltuustolle osoittamassaan kirjelmässä lastensuojelulautakunta mainitsi, että Toivolan turvakotiin oli otettu niin paljon kouluikäisiä lapsia, että yhden lisäopettajan asettaminen kotiin oli ehdottoman tarpeen vaatima. Kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ pääasiallisesti yhtyen lautakunnan ehdotukseen oikeuttaa lastensuojelulautakunnan asettamaan Toivolan turvakotiin marraskuun 1 p:n 1924 ja elokuun 1 p:n 1925 väliseksi ajaksi 9 vakinaiseen palkkaluokkaan luettavan lisäopettajan, jonka palkasta 5,000 markkaa oli pantava maksettavaksi valtuuston käyttövaroista Opetus- ja sivistyslaitokset nimisen pääluokan kohdalta ja 17,500 markkaa merkittävä vuoden 1925 menosääntöön.

Uuden vakinaisen veistonopettajanapulaisentoimen perustaminen. Suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan esityksestä kaupunginvaltuusto päätti ⁴⁾ entisten lisäksi siirtää vielä yhden mainittujen koulujen veistonopettajantoimen vakinaiseen menosääntöön, luettuna 3 palkkausluokkaan.

Kouluhoitajatarnten asettaminen kansakouluihin. Kaupunginvaltuustolle osoittamassaan kirjelmässä suomenkielisten kansakoulujen johtokunta huomautti saavutetun kokemuksen osoittaneen, että kouluhoitajattarien toiminnan johdosta jo nyt oli huomattavissa tuntuva parannusta koululasten terveydellisessä hoidossa ja terveydentilassa, minkä johdosta johtokunta katsoi, että puheenaolevan toiminnan tuli vastedeskin jatkua ja että kouluhoitajatarnten luku oli lisättävä kolmesta neljään. Tässä yhteydessä johtokunta edelleen anoi, että kouluhoitajattarentoimet merkittäisiin vakinaiseen menosääntöön ja luettaisiin 7 palkkaluokkaan.

Esityksen johdosta antamassaan lausunnossa rahatoimikamari oli sitä mieltä, että ehdotus yllämainittujen toimien merkitsemisestä vakinaiseen menosääntöön olisi jätettävä sille, kunnes kaupungin kansakoulujen terveydenhoidon uudistuskysymystä pohtimaan asetettu komitea ⁵⁾ oli antanut mietintönsä, jota vastoin kamari muuten puolsi johtokunnan esitystä. Kaupunginvaltuusto päätti ⁶⁾ oikeuttaa kaupungin kansakoulujen johtokunnan kuluvan vuoden päätyttyäkin toistaiseksi 5 vakinaisen palkkaluokan mukaan palkkaamaan kouluhoitajattaria kansakouluihin sekä lisätä suomenkielisten

¹⁾ Valt. pöytäk. 24 p. syysk. 14 §. — ²⁾ S:n 27 p. helmik. 32 §. — ³⁾ S:n 15 p. lokak. 25 §. — ⁴⁾ S:n 15 p. lokak. 17 §. — ⁵⁾ Ks. tätä kert. siv. 147. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 15 p. lokak. 21 §.

kansakoulujen kouluhoitajattarien luvun kolmesta neljään, vuoden 1925 alusta lukien.

Lasku- ja toimistoapulaisen asettaminen kansanlastentarhain kansliaan. Kansanlastentarhain johtokunnan esityksestä, jossa mainittiin, että kaikenlaiset kansliatehtävät veivät liian suuren osan kansanlastentarhain tarkastajan ja apulaistarkastajan ajasta haitaksi heidän alaistensa laitosten toiminnan valvonalle, joka kuitenkin oli mainittujen viranpitäjien päätehtävä; päätti¹⁾ kaupunginvaltuusto vuoden 1925 alusta kansanlastentarhain kansliaan perustettavaksi 3 vakinaiseen palkkaluokkaan kuuluvan lasku- ja toimistoapulaisentoimen.

Uuden apulaistyöpäällikönviran perustaminen rakennuskonttoriin. Sittenkuin kaupunginvaltuusto oli päättänyt²⁾ velvoittaa rakennuskonttorin valvomaan kaupungin kaduissa suoritettavia kaivuutöitä, yleisten töiden hallitus anoi, että rakennuskonttorin katu- ja viemäriosastolle perustettaisiin toinen apulaistyöpäällikötoimi, jonka haltijalle edellämäinittu tehtävä uskottaisiin. Rahatoimikamarin asiasta antaman lausunnon mukaisesti kaupunginvaltuusto kuitenkin päätti³⁾ evätä esityksen, mutta osoitti samalla käyttövaroistaan Yleisten töiden pääluokan kohdalta 30,000 markkaa tarpeellisten apuvoimain palkkaamiseksi rakennuskonttorin katu- ja viemäriosastolle.

Rakennuskonttorin geodeettiosaston henkilökunnan lisäys. Kahden uuden piirustajan palkkaamiseksi rakennuskonttorin geodeettiosastolle kaupunginvaltuusto osoitti⁴⁾ menosäännön tililtä Uusien virkain palkat ja palkankorotukset 33,600 markkaa.

Kaupungineläinlääkärin virkaero. Kaupungineläinlääkäri W. Ehrströmille myönnettiin⁵⁾ hänen anomansa ero kaupungineläinlääkärin virasta lukien huhtikuun 1 p:stä 1924. Samalla kehoitettiin⁵⁾ terveydenhoitolautakuntaa aikanaan ryhtymään toimenpiteisiin viran uudestaan täyttämiseksi.

Nikkilän mielisairaalan ylläkäärin virkaero. Kaupunginvaltuusto myönsi⁶⁾ Nikkilän mielisairaalan ylläkäärille A. Brehmerille hänen anomansa eron virastaan ja kehoitti⁶⁾ kaupungin sairaalainylhallitusta ryhtymään tarpeellisiin toimiin viran jälleen täyttämiseksi.

Kaupunginpuutarhurin virkaero. Kaupunginpuutarhuri S. Olssonille myönnettiin⁷⁾ pyynnöstä ero virastaan.

Avustavan vanhemman kaupunginkirjurin vaali. Päättäessään⁸⁾ perustaa rahatoimikonttoriin avustavan vanhemman kaupunginkirjurinviran kaupunginvaltuusto valtuutti rahatoimikamarin virkaa avoimeksi julistamatta valitsemaan⁹⁾ sen haltijaksi nuoremman kaupunginkirjurin A. Aureen.

Revisionikonttorin apulaisreviisorin vaali. Apulaisreviisori K. Tähtisen kuoltua avonaiseksi julistettuun revisionikonttorin apulaisreviisorinvirkaan kaupunginvaltuusto 33 hakijasta valitsi¹⁰⁾ konttoripäällikkö Y. H. Wahlroosin.

Talonisännöitsijän viran täyttäminen. Kaupunginvaltuuston otettua¹¹⁾ talonisännöitsijän viran vakinaiseen menosääntöön rahatoimikamarin anoi valtuutta saada poiketen kunnan viranpitäjän palvelusehtoja koskevassa säännössä vahvistetusta vakinaisista virkoja täytettäessä noudatettavasta järjestyksestä valita talonisännöitsijäksi filosofianmaisteri K. Gustavsonin, joka oli hoitanut virkaa vakinaisena vuoden 1903 lopusta tammikuun 1 p:än 1922 sekä sen jälkeen, rahatoimikamarin uudestijärjestämisen johdosta, virkaa

1) Valt. pöytäk. 15 p. lokak. 26 §. — 2) Ks. 1923 vuod. kert. siv. 53. — 3) Valt. pöytäk. 13 p. helmik. 11 §. — 4) S:n 2 p. huhtik. 8 §. — 5) S:n 23 p. tammik. 29 §; vrt. tätä kert. siv. 154. — 6) Valt. pöytäk. 24 p. syysk. 11 §; vrt. tätä kert. siv. 154. — 7) Valt. pöytäk. 28 p. toukok. 19 §. — 8) Ks. tätä kert. siv. 143. — 9) Valt. pöytäk. 19 p. maalisk. 16 §. — 10) S:n 23 p. tammik. 23 §. — 11) Ks. 1923 vuod. kert. siv. 140.

tekeväenä. Esitykseen myöntyen kaupunginvaltuusto oikeutti ¹⁾ kamarin valitsemaan v. t. talonisännöitsijän K. Gustavsonin viran vakinaiseksi haltijaksi julistamatta virkaa haettavaksi.

Satamakannantakonttorin kamreerintoimen täyttäminen. Satamahallitus esitti, että satamakannantakonttorin kamreerintoimi täytettäisiin vakinaisesti ja ehdotti, että siihen virkaa haettavaksi julistamatta valittaisiin v. t. kamreeri I. F. Liljeros sekä että herra Liljeros oikeutettaisiin ikäkorotuksiin nähden lukemaan hyväkseen se aika, jonka hän oli hoitanut avonaista kamreerinvirkaa. Valmisteluvaliokunta esitti anomukseen myönnyttäväksi, mutta valtuusto päätti ²⁾ palauttaa asian valiokuntaan, jonka tuli hankkia selvitys herra Liljerosin suomenkielen taidosta.

Satamahallituksen annettua selvityksen siitä, että v. t. kamreeri I. Liljeros puheessa ja kirjoituksessa kykeni käyttämään suomenkieltä, kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ valita herra Liljerosin viran vakinaiseksi haltijaksi.

Kaupungineläinlääkäriin viran hoidattaminen. Koska kaupungineläinlääkäriin virka oli ollut asianmukaisessa järjestyksessä avoimeksi julistettuna, mutta toimeen ei ollut ilmoittautunut ainoatakaan hakijaa, päätti ⁴⁾ kaupunginvaltuusto terveydenhoitolautakunnan esityksestä määrätä ent. kaupungineläinlääkäriin W. Ehrströmin huhtikuun 1 p:stä toistaiseksi hoitamaan kaupungineläinlääkäriin virkatehtäviä 4,500 markan kiinteästä kuukausipalkasta.

Nikkilän mielisairaalan ylläkäriin virka. Kaupungin sairaalain ylihallituksen esityksestä kaupunginvaltuusto päätti ⁵⁾ määrätä Nikkilän mielisairaalan alilääkäriin G. E. Svanljungin oman virkansa ohella hoitamaan sairaalan avonaista ylläkäriin- ja johtajanvirkaa, kunnes viimeainittu virka vakinaisesti täytettiin, sekä myöntää hänelle tästä tehtävästä 2,500 markan kuukausipalkkion marraskuun 1 p:stä lukien, mikä palkkio oli suoritettava menosääntöön ylläkäriin palkkaamista varten merkitystä määrärahasta.

Nikkilän mielisairaalan ylläkäriksi valittiin ⁶⁾ sittemmin kahdesta hakijasta lääketieteellisensiaatti E. J. Horelli, jonka kanssa tehtiin erityinen sopimus virkaan liittyvistä palkkaeduista ⁷⁾.

Köyhäinhuoltolautakunnan apulaisjohtajan vaali. Köyhäinhuoltolautakunnan apulaisjohtajaksi kaupunginvaltuusto kahdeksasta hakijasta valitsi ⁸⁾ hovi-oikeudenauskultantti I. Oppmanin.

Lastenhuoltotarkastajan vaali. Lastenhuoltotarkastajaksi ja lastenvalvojaksi valittiin ⁹⁾ 16 hakijasta kansakoulunopettaja S. Ojanne. Vaali alistettiin raastuvanoikeuden vahvistettavaksi.

Sittemmin lastensuojelulautakunta ilmoitti, että herra Ojanne oli valittu suomenkielisten kansakoulujen taloudenhoitajaksi, mikä merkittiin tiedoksi; tämän ohessa lautakuntaa kehoitettiin ¹⁰⁾ ryhtymään asianmukaisiin toimenpiteisiin viran uudestaan täyttämiseksi.

Holhouslautakunta, jonka asia ohjesäännön mukaisesti oli tehdä kaupunginvaltuustolle esitys puheenaolevan viran täyttämisestä, esitti, että kaupunginvaltuusto puolestaan määräisi varatuomari K. Rydmanin toistaiseksi hoitamaan lastenhuoltotarkastajan ja lastenvalvojan virkaa sekä hyväksyisi lautakunnan toimenpiteen, että nim. lautakunta katsoen asian kiireelliseen laatuun ja avioliiton ulkopuolella syntyneistä lapsista heinäkuun 27 p:nä 1922

¹⁾ Valt. pöytäk. 23 p. tammik. 14 §. — ²⁾ S:n 26 p. marrask. 10 §. — ³⁾ S:n 10 p. jouluk. 16 §; ks myös tätä kert. siv. 85. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 16 p. huhtik. 13 p. — ⁵⁾ S:n 10 p. jouluk. 14 §. — ⁶⁾ S:n 10 p. jouluk. 15 §. — ⁷⁾ Ks. tätä kert. siv. 81. — ⁸⁾ Valt. pöytäk. 11 p. kesäk. 40 §. — ⁹⁾ S:n 7 p. toukok. 34 §. — ¹⁰⁾ S:n 10 p. syysk. 27 §.

annetun lain 14 §:n nojalla oli esittänyt raastuvanoikeudelle, että herra Rydman määrättäisiin toistaiseksi hoitamaan virkaa. Kaupunginvaltuusto myöntyi ¹⁾ esitykseen.

Lastensuojelulautakunnan nuorisonhuoltajan vaali. Sittenkuin lastensuojelulautakunnan nuorisonhuoltajanvirka entisen haltijan S. Ojanteen tultua nimitetyksi lastenhuoltotarkastajaksi ja lastenvalvojaksi oli tullut avoimeksi, valitsi ²⁾ kaupunginvaltuusto 12 hakijasta nuorisonhuoltajaksi kansakoulunopettaja Y. J. Fonseliuksen.

Työväenopiston ruotsinkielisen osaston johtajan vaali. Työväenopiston ruotsinkielisen osaston johtajaksi kaupunginvaltuusto kahdesta hakijasta valitsi ³⁾ ent. kansanopistonjohtajan J. Österholmin.

Kaupunginpuutarhurin vaali. Kaupunginpuutarhuriksi valittiin ⁴⁾ 7 hakijasta Lepaan puutarhaopiston ylipuutarhuri J. E. Blomquist.

Rahatoimikamarin tässä yhteydessä tekemän ehdotuksen kaupunginpuutarhuritoimen siirtämisestä 13:nnestä 15 vakinaiseen palkkausluokkaan sekä kaupungin yleisten töiden hallituksen ehdotuksen sen muuttamisesta sopimusviraksi kaupunginvaltuusto jätti huomioon ottamatta.

Myönnettyjä virkavapauksia. Kaupunginvaltuuston kanslian ensimmäiselle sihteerille E. Cavoniukselle myönnettiin ⁵⁾ sairauden tähden virkavapautta maaliskuun 3:nnestä 31 p:än, jona aikana hänellä kunnallisten viranpitäjän palvelusehtosäännön 18 §:n nojalla oli oikeus saada täydet palkkaedut.

Myönnettyjä virkavapauksia. Sittenkuin rahatoimenjohtaja J. Helo viilaten siihen, että hän kansanedustajana ajoittain tulisi olemaan estetty hoitamasta kaikkia rahatoimenjohtajan virkaan liittyviä tehtäviä, oli anonut oikeutta saada luovuttaa osan mainituista tehtävistä toimittaja S. Jacobsonille heidän kesken sovituihin ehdoin, päätti ⁶⁾ kaupunginvaltuusto herra Helon anomuksen eväten

vapauttaa rahatoimenjohtaja J. Helon tehtävästään niiksi ajoiksi, jotka eduskunta oli koolla tai valtiovarainvaliokunnan työ, jonka valiokunnan jäsen herra Helo oli, jatkui, oikeuttaen rahatoimikamarin tarkemmin määräämään virkavapauden ajat;

määrätä kaupunginkamreeri P. J. Björkin mainittuina aikoina omalla vastuullaan hoitamaan kaikki rahatoimenjohtajan toimeen liittyvät tehtävät, nauttien virkaan kuuluvia palkkaetuja;

määrätä avustavan kaupunginkamreerin O. Paldanin samoina aikoina hoitamaan kaupunginkamreerin tehtäviä 500 markan kuukausittaisesta lisäpalkkiosta;

oikeuttaa rahatoimikamarin ryhtymään muihin puheenaolevasta asiasta johtuviin toimenpiteisiin ja asettamaan rahatoimikonttoriin tarpeellisen henkilökunnan; sekä

että edellämainitusta järjestelystä aiheutuvat kustannukset oli vähennettävä herra Helon palkasta niiltä ajoilta, joina hän oli virkavapaana, kuitenkin siten, ettei vähennys saisi ylittää puolta palkkamäärää.

Ilmoittaen myöntäneensä kaupunginkamreeri P. J. Björkille, joka oli saanut tehtäväksi laatia ehdotuksen kannantalaitoksen uudestaan järjestämiseksi, tämän työn suorittamista varten kahden kuukauden virkavapauden täysin palkkaeduin, rahatoimikamari esitti, että kaupunginvaltuusto, koska mainittu tehtävän loppuun suorittaminen vaali vielä kuusi viikkoa, täksi

¹⁾ Valt. pöytäk. 24 p. syysk. 13 §. — ²⁾ S:n 10 p. syysk. 23 §. — ³⁾ S:n 7 p. toukok. 35 §. — ⁴⁾ S:n 24 p. syysk. 12 §. — ⁵⁾ S:n 2 p. huhtik. 19 §. — ⁶⁾ S:n 28 p. toukok. 17 §.

ajaksi, lukien maaliskuun 26 p:stä, vapauttaisi herra Björkin kaupunginkamreerinvirkaan liittyvien tehtävien hoitamisesta oikeuttaan hänet virkavapauden ajalta nauttimaan täydet palkkaedut, ja määräisi sijaiseksi apulaiskaupunginkamreeri O. Paldanin sekä valtuuttaisi kamarin ryhtymään muihin päätöksestä aiheutuviin toimenpiteisiin. Kaupunginvaltuusto hyväksyi¹⁾ esityksen.

Sotaväen rauhanaikaiset ravinto- ja rehuannokset. Maaherran kehoitettua kaupunginvaltuustoa antamaan lausunnon sotalaitoksen tarpeisiin rauhan aikana annettavista luontoissuorituksista säädetystä laissa määrättyjen ravinto- ja rehuannosten hinnoituksesta kaupunginvaltuusto majoituslautakunnan tekemien laskelmain mukaisesti päätti²⁾ ehdottaa, että vuonna 1924 perusannoksen hinnaksi miestä kohden päivässä määrättäisiin 8:37 markkaa, mistä —: 16 markkaa mausteisiin y. m., rehuannoksen hinnaksi ratsuhevoselle päivää kohden 14:50 markkaa, tykistöhevoselle 14:48 markkaa ja kuormastohevoselle 14:08 markkaa, minkä lisäksi huhti- ja lokakuulla tulisi hevosta kohden 1:15 markkaa päivässä, mikä vastaa 0.5 pellavansiemenkakkukilon hintaa.

Kioskikauppa. Eräät kioskikauppiat olivat anoneet, että yksityisten maalle rakennettuja kioskeja touko—lokakuulla saisi pitää avoinna klo 10:een asti ip. ja ilmoittivat olevansa valmiit tästä oikeudesta suorittamaan 200 markan maksun kioskilta kuukaudessa, mutta kaupunginvaltuusto päätti³⁾ evätä anomuksen.

Lupa ampumaradan avaamiseen. Osakeyhtiö Systeman anottua saada Liisankadun talossa n:o 14 avata ampumarata, johtaja F. M. M. Dettmann radanjohtajana, päätti⁴⁾ kaupunginvaltuusto maaherralle lähettämässään kirjelmässä ilmoittaa, ettei sillä ollut mitään muistuttamista anomukseen myöntymistä vastaan, edellyttäen kuitenkin, että hakija laati asianmukaiset järjestyssäännöt ampumarataa käyttävän yleisön noudatettaviksi.

Suomen kansalaisuushakemusten valmistelu. Kaupunginvaltuusto päätti⁵⁾, että sen lausunnon saamiseksi lykättyjen Suomen kansalaisuuden myöntämistä koskevain asiain valmistelu, joka aikaisemmin oli ollut tarkoitus tarten asetetun valiokunnan tehtävänä, tästälähin oli kuuluva yleiselle valmisteluvaliokunnalle.

Denaturoitujen alkoholipitoisten aineiden myyntilupahakemusten valmistelu. Kaupunginvaltuusto päätti⁶⁾, että yleinen valmisteluvaliokunta tästälähin valmistelisi denaturoitujen alkoholipitoisten aineiden myyntilupaa koskevat hakemukset.

Kansalaisoikeus. 52 tapauksessa kaupunginvaltuusto puolsi ja 5 tapauksessa ehdotti evättäväksi Suomen kansalaisuushakemuksia⁷⁾; 3 tapauksessa valtuusto ei katsonut itsellään olevan syytä lausua mielipidettään mainitun laatuista hakemuksista. Ensinmainituista tapauksista koski 23 Venäjän, 11 Saksan, 9 Ruotsin, 3 Puolan, 2 Tshekko-Slovakian, 1 Norjan, 1 Tanskan ja 1 Viron sekä 1 Pohjoisamerikan yhdysvaltain kansalaisia.

Elinkeino-oikeus. 65 tapauksessa valtuusto antoi⁸⁾ puoltavan ja 1 tapauksessa epäävän lausunnon ulkomaalaisten hakemuksista saada kaupungissa harjoittaa elinkeinoa.

¹⁾ Valt. pöytäk. 2 p. huhtik. 11 §. — ²⁾ S:n 27 p. helmik. 1 §. — ³⁾ S:n 28 p. toukok. 26 §; vrt. 1923 vuod. kert. siv. 59. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 27 p. helmik. 7 §. — ⁵⁾ S:n 9 p. tammik. 7 §. — ⁶⁾ S:n 9 p. tammik. 8 §. — ⁷⁾ S:n 13 p. helmik. 19 §; 2 p. huhtik. 27 §; 7 p. toukok. 40 §; 11 p. kesäk. 43 §; 24 p. syysk. 2 §; 29 p. lokak. 8 §; 12 p. marrask. 3 §; 26 p. marrask. 8 § ja 17 p. jouluk. 9 §. — ⁸⁾ S:n 23 p. tammik. 3 ja 4 §§; 13 p. helmik. 2 §; 27 p. helmik. 8 §; 19 p. maalisk. 3 §; 16 p. huhtik. 3 ja 4 §§; 7 p. toukok. 3 §; 28 p. toukok. 3 §; 11 p. kesäk. 1 §; 10 p. syysk. 3 §; 24 p. syysk. 3 §; 15 p. lokak. 1 ja 2 §§; 12 p. marrask. 4 § ja 17 p. jouluk. 6 §.

2 tapauksessa kaupunginvaltuusto ilmoitti ¹⁾, ettei sen puolelta ollut estettä oikeuden myöntämislle harjoittaa ampuma-aseiden ja -tarpeiden kauppaa.

3 tapauksessa kaupunginvaltuusto antoi puoltavan lausunnon anomuksesta saada harjoittaa rohdoskauppaa ²⁾ ja 15 tapauksessa puoltavan ja 3 tapauksessa epäävän lausunnon anomuksista saada pitää kaupan alkoholi-pitoisia aineita ³⁾.

2 tapauksessa valtuusto puolsi anomusta saada harjoittaa huutokauppa-liikettä ⁴⁾ ja 1 tapauksessa anomusta saada harjoittaa paikanvälityслиikettä ⁵⁾.

1 tapauksessa oikeutettiin ⁶⁾ eräs henkilö, joka ei nauttinut kansalaisluottamusta, harjoittamaan parturinliikettä, kuitenkin ehdolla, ettei hänellä ollut palveluksessaan alaikäisiä henkilöitä eikä oppilaita.

Kiinteistöjen omistamisoikeus. 2 tapauksessa kaupunginvaltuusto puolsi ⁷⁾ myöntymistä ulkomaalaisten anomuksiin saada maassamme omistaa kiinteistöjä.

Kaupungin äänestysaluejaon uudistaminen. Maistraatin pyydettyä kaupunginvaltuuston lausuntoa henkikirjoittajan laatimasta ehdotuksesta kaupungin äänestysaluejaon uudistamiseksi, jossa ehdotuksessa m. m. alueiden luku oli lisätty 35:stä 38:aan, valtuusto antamassaan vastauksessa päätti ⁸⁾ ilmoittaa, ettei sillä ollut mitään muistuttamista yllämainittua ehdotusta ⁹⁾ vastaan.

Lausunto valtion komitean antamasta ehdotuksesta kaupunkikuntain keskushallinnon uudestaan järjestämiseksi. Kaupunginvaltuuston antaman tehtävän ¹⁰⁾ mukaisesti tarkoitusta varten asetettu valiokunta ¹¹⁾ antoi valtuustolle ehdotuksen lausunnoksi ¹²⁾ valtion komitean ehdotuksesta kaupunkikuntain keskushallinnon uudestaan järjestämiseksi. Lausunnossa selvitettiin aluksi sitä seikkaa, oliko kysymys kaupunkikuntain keskushallinnon uudestaan järjestämisestä ylipäätään otettava käsiteltäväksi, ennenkuin se valtion komitea, joka paraikaa valmisteli ehdotusta kuntain taloudenhoidon uudistamiseksi, oli antanut mietintönsä. Mainitut kysymykset olivat jossain määrin yhteydessä keskenään ja olisi ollut suotavaa, että ne olisi voitu käsitellä yhtäaikaa, mutta valiokunta päätyi kuitenkin siihen käsitykseen, että edellämainittu kysymys voitiin ratkaista ennen viimeainittua, sitäkin suuremmalla syyllä, koska lykkäys todennäköisesti tekisi asian monimutkaisemmaksi ja viivyttäisi sen ratkaisua.

Itse ehdotusta tarkastaessaan valiokunta lähti pääkaupungin oloista, täällä kun kunnallisella alalla oli tapahtunut vilkas kehitys ja uudistuksen käytännöllinen tarve sen vuoksi oli paljon pienempi kuin monissa muissa kaupunkikunnissa. Kuitenkin valiokunta myönsi, että komitean laatimassa lakiehdotuksessa oli säännöksiä, joiden ottamisesta kunnallislakiin saattoi olla Helsingillekin hyötyä.

Samassa määrin kuin yleinen yhteiskuntakehitys asetti kaupunkien kunnallishallinnolle yhä laajempia ja eri aloja koskevia tehtäviä, esiintyi myös vaara, että tämä hallinto liiaksi desentralisoituisi ja siten menettäisi yhdenmukaisuutta ja lujuu-tta. Valiokunta luki sentähden komitealle ansioksi, että

¹⁾ Valt. pöytäk. 23 p. tammik. 5 § ja 17 p. jouluk. 1 §. — ²⁾ S:n 24 p. syysk. 6 §; 15 p. lokak. 3 § ja 10 p. jouluk. 4 §. — ³⁾ S:n 23 p. tammik. 22 §; 2 p. huhtik. 26 §; 11 p. kesäk. 44 §; 15 p. lokak. 6 § ja 12 p. marrask. 5 §. — ⁴⁾ S:n 24 p. syysk. 5 § ja 26 p. marrask. 1 §. — ⁵⁾ S:n 24 p. syysk. 4 §. — ⁶⁾ S:n 29 p. lokak. 2 §. — ⁷⁾ S:n 2 p. huhtik. 3 § ja 7 p. toukok. 4 §. — ⁸⁾ S:n 27 p. helmik. 6 §. — ⁹⁾ Ks. Kunnall. asetuskok. vuodelta 1924 siv. 65. — ¹⁰⁾ Ks. 1923 vuod. kert. siv. 136. — ¹¹⁾ S:n siv. 164. — ¹²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 7.

se oli pyrkinyt kunnallishallintoon saattamaan suurempaa keskitystä, joka todella esiintyikin lakiehdotuksen päätarkoituksena. Keskityspäätteen soveltamisessa oli kuitenkin katsottava, ettei kehityksen kestäessä saavutettuja, tunnustetusti arvokkaita tuloksia saatettu vaaraan tai uhrattu ainoastaan periaatteen toteuttamiseksi. Tässä kohden valiokunta puolestaan oli sitä mieltä, että komitea oli useissa kohdin ehdotuksessaan mennyt liian pitkälle. Jo se seikka, että useiden kaupunkien, niiden joukossa Helsingin, hallinto tiettävästi jo nyt oli järjestetty verraten tyydyttävästi, ja ehkä vielä suuremmassa määrin se seikka, että mainittu hallinto oli erikokoisissa kaupungeissa niin tavattoman eri laajuinen, näytti välttämättömästi vaativan, että kaupunkikunnille hallintonsa järjestämiseen nähden pysytettiin tuntuvasti suurempi vapaus kuin komitea oli tahtonut niille myöntää. Niinpä pitäisi kaupungeilla esim. olla oikeus esteettömästi ja mutkattomasti perustaa uusia kunnallisia elimiä, jotka havaittiin tarpeellisiksi, ja pysyttää ne vanhat elimet, jotka olivat osoittautuneet tarkoituksenmukaisiksi. Uusi laki olisi sentähden laadittava niin väljäksi, että jäykkää, kaupunkien vapaata aloitetta ja harkintaa estävää yhtäläisyyttä mikäli mahdollista vältettäisiin.

Edelleen valiokunta tahtoi esittää huomautuksensa erästä komitean ehdotuksessa havaittavaa valtion vaikutusvallan laajentamiseen kaupunkikuntain kustannuksella tähtäävää pyrkimystä vastaan, johon valiokunta myöskään ei voinut yhtyä. Useimmat niistä yleisistä muistutuksista, samoin kuin myös useat yksityiskohtaiset muistutukset, joita seuraavassa ehdotusta vastaan tehdään, kohdistuvatkin juuri jommankumman edellä mainitun pyrkimyksen ilmaisiin.

Komitean ehdotus kaupunginjohtajan asettamisesta kuuluu niihin uudistusehdotuksiin, jotka Helsingin kaupunki jo on toteuttanut. Saavutettu kokemus oli toistaiseksi osoittanut tämän uudistuksen tarkoituksenmukaiseksi. Kaupunginjohtajan asettamistapaan nähden valiokunta kuitenkin ei voinut yhtyä komitean ehdotukseen, että valtioneuvoston oli hänet nimitettävä kullekin valtuuston ehdottamasta henkilöstä. Tosin nimettiin nykyään kunnallispormestari tällä tavoin, mutta hän oli maistraatin puheenjohtajana valtion virkamies yhtä suuressa määrässä kuin kunnan, jota vastoin kaupunginjohtaja oli tarkoitettu kaikissa suhteissa olemaan kunnallinen virkailija, lähinnä rahatoimikamarin puheenjohtajaa vastaava, jonka asettamiseen valtioneuvoston ei ollut puututtava. Ehdotuksen tässä kohden tietämää kunnallisen itsehallinnon supistamista ei voinut pitää suotavana, sitä vähemmän kun nimitys siten saattaisi joutua riippumaan hallituksessa kulloinkin vallitsevista poliittisista virtauksista. Olisiko kaupunginjohtajan virka julistettava haettavaksi vai voitaisiinko se täyttää avoimeksi julistamatta, oli syrjäiseikka, jota ei tarvinne säätää laissa, vaan jota sopivammin voitiin kosketella kaupunginhallituksen ohjesäännössä. Aikaan nähden, joksi kaupunginjohtaja olisi valittava, valiokunta katsoi sopivimmaksi jättää laissa määräämättä, oliko hänet valittava määrätyn vai epämääräiseksi ajaksi, ja sallia jokaisen kaupunkikunnan kaupunginhallituksen ohjesäännössä järjestää asia sopivaksi katsomallaan tavalla. — Samaten ei valiokunta myöskään katsonut laissa tarvittavan vastaavaa säännöstä kaupunginhallituksen jäsenistä.

Komitean ehdotuksen mukaan olisi kaupunginhallitus, kun kaupunginvaltuuston päätös oli ristiriidassa lain tai voimassa olevien asetusten ja määräysten kanssa, velvollinen kieltäytymään antamasta virka-apua sellaisen päätöksen toimeenpanemiseen, ollen valtuustolla oikeus valittaa tästä kieltäytymisestä.

Valiokunta piti sopimattomana, että kaupunginvaltuuston alaiselle ja sen valitsemalle elimelle, jonka jäseniä useat valtuutetut itse olivat ja jonka lainopillisesta pätevyydestä ei ollut riittäviä takeita, myönnettäisiin oikeus ratkaista, oliko kaupunginvaltuuston tekemä päätös laillinen vai ei. Ratkaisulta edellämainituissa tapauksissa oli valiokunnan mielestä annettava maaherralle, jolla hallinnossamme ylipäätään oli tämä oikeus ja jonka käytettävänä aina oli päteviä ja riittäviä lainopillisia voimia.

Kun ei kuitenkaan maaherraa olisi velvoitettava tarkastamaan kaikkien kaupunginvaltuuston päätösten laillisuutta ja kun ei kaupunginhallitusta myöskään olisi pakotettava ilman muuta antamaan apuaan semmoisen päätöksen täytäntöönpanoon, jota se piti laittomana, ehdotti valiokunta sopivimpana menettelynä tähän kuuluvissa tapauksissa, että kaupunginhallitus, siinä tapauksessa että se havaitsi jonkin kaupunginvaltuuston tekemän päätöksen lainvastaiseksi, lykkäisi sen täytäntöönpanon toistaiseksi ja ilmoittaisi tästä heti kaupunginvaltuustolle, pyytäen että valtuusto ottaisi asian uudelleen harkittavakseen. Jos kaupunginvaltuusto tässä uudessa käsittelyssä luopuisi päätöksestään, jäisi asia sillensä; jos sitä vastoin aikaisemmassa päätöksessä pysyttäisiin, olisi valtuusto velvollinen alistamaan sen maaherran tutkittavaksi.

Tämä laillisuuskysymysten käsittelymuoto näytti, samalla kuin ratkaisulta niissä myönnettiin samalle valtionviranomaiselle kuin yksityisiin valituksiin nähden, tavallisesti voivan vapauttaa kaupunginhallituksen olemasta pakotettu menettelemään vastoin vakaumustaan, kuitenkin myöntämättä sille puheenalaisessa tapauksessa muodotonta päätösvaltaa. Kerran aloitettuna jatkui ehdotettu menettely miltei itsetoimivasti, ja todennäköisesti vaadittaisiin maaherran asiaan puuttumista vain erittäin harvalukuisissa poikkeustapauksissa.

Vastoin komitean kantaa, mitä tuli kaupunginvaltuuston oikeuteen asettaa valiokuntia, voitiin esittää useita painavia muistutuksia. Tärkein niistä koski komitean ehdotusta, että nykyinen yleinen valmisteluvaliokunta kokonaan lakkautettaisiin ja sen tehtävät ottaisi huolekseen kaupunginhallitus. Helsingissä saavutettu kokemus oli kuitenkin valmisteluvaliokunnan tehtävään nähden kunnallishallinnossa vakauttanut komitean mielipiteestä suuresti eroavan käsityksen, jonka mukaan tämä pysyväinen valiokunta on ollut ja on erittäin tärkeä kunnallisten asiain kaikinpuoliselle valmistelulle.

Valmisteluvaliokunta oli myös kokoonpanonsa vuoksi kaupunginvaltuuston eri ryhmiä suuressa määrin edustava ja sen toimittamaa asiain käsittelyä oli sentähden varsin oikein sanottu valtuuston »ensimmäiseksi lukemiseksi». Näin olivat asiat lukuisissa, usein erittäin tärkeissä tapauksissa valmisteluvaliokunnan asiaan puuttumisen johdosta tosiasiallisesti saaneet aivan toisen käänteen, kuin jos ne olisi siinä asussa, jossa ne olivat saapuneet rahatoimikamarista tai muilta valmistelevilta viranomaisilta, esitelty kaupunginvaltuustolle. Valmisteluvaliokunnan työn tulosta oli suuresti edistänyt myös valiokunnan kokoomuksen jatkuvaisuus, joka oli ollut silmäänpestävä ja paljon suurempi kuin esim. rahatoimikamarissa. Että asianlaita eräissä kaupungeissa, mikäli komitea ilmoitti, oli ollut toinen, osoitti ainoastaan, että järjestely tässä kohden niissä oli ollut puutteellinen. Helsingissä oli valmisteluvaliokunnan toiminnasta ollut se etu, että asiain käsittely kaupunginvaltuustossa oli käynyt yksinkertaisemmaksi ja lyhyemmäksi.

Tärkeätä oli myös, että laki soi kaupunginvaltuustolle oikeuden asettaa

muitakin pysyväisiä valiokuntia. Sellaiset olivat monena vuonna menestyksellä toimineet Helsingissä. Sälyttämättä lakiin liian monta yksityiskohtaista määräystä voisi ehkä yleinen säännös, että kaupunginvaltuustolla oli oikeus valita sekä pysyväisiä että tilapäisiä valiokuntia ja komiteoja, tässä kohden riittää.

Valiokuntain toimivallankin komitea nähtävästi oli määritellyt liian niukaksi. Jos kaupunginvaltuuston valiokunnat (paitsi hallintoa tarkastamaan asetettuja) saisivat lausua mielensä ainoastaan kaupunginhallituksen valmistelamista asioista, riistettäisiin valtuustolta liiallisen keskityspyrkimyksen hyväksi mahdollisuus tarpeellisissa tahi suotaviksi katsomissaan tapauksissa alunperin jättää asia erikoisvaliokunnan valmisteltavaksi. Voi myös usein olla sopivampaa antaa kaupunginhallituksen lausua mielensä jostakin erikoisvaliokunnan ehdotuksesta kuin päin vastoin valiokunnan kaupunginhallituksen ehdotuksesta. Helsingissä ainakin oli useasti hankittu rahatoimikamarin lausunto sekä erikoisvaliokuntain että lautakuntainkin antamista ehdotuksista. Tältäkin kohden näytti sentähden komitean ehdotusta olevan muutettava. Tämä käsitys valiokuntain toimivallasta vihdoinkin johti siihen, ettei kaupunginjohtajalle tai hänen edustajalleen olisi myönnettävä yleistä oikeutta olla saapuvilla valiokuntain kokouksissa. Sopivammalta näytti, että nämä virkailijat ainoastaan kutsuttaessa olisivat läsnä kokouksissa.

Komitean tavoittelema kunnallishallinnon keskitys ilmeni erittäin voimakkaasti ehdotuksesta, ettei kaupunginhallitus ainoastaan olisi edustettuna lautakunnissa, vaan että myös sen edustajilla, samoin kuin kaupunginjohtajallakin, olisi oikeus alistaa näiden päätökset kaupunginhallituksen tutkittaviksi. Sellaisen pitkälle menevän toimivallan myöntäminen herätti kuitenkin vakavia epäilyksiä. Valiokunnan mielestä ei voinut olla suotavaa, että keskitys ulotettiin niin pitkälle, että se sai ehdottomasti virkavaltaisuuden leiman, niinkuin puheenalaisen alistamisoikeuden käytäntöön saattamisen johdosta olisi laita. Alistamisoikeutta voitaisiin helposti väärinkäyttää ja siitä voisi johtua hankauksia kaupunginhallituksen ja lautakuntain välillä. Mutta ennen kaikkea oli pelättävissä, että lautakuntain liiallinen riippuvaisuus kaupunginhallituksesta vaikuttaisi lamauttavasti siihen kunnan asioiden harrastukseen, joka tähän asti juuri niissä oli hyvin säilynyt ja joka kunnan kannalta oli suuriarvoinen. Läheistä yhteistoimintaa kaupunginhallituksen ja lautakuntain kesken valiokunta piti sekä hyödyllisenä että suotavana, eikä sen mielestä voinut esittää mitään oikeutettua väitettä sitä ehdotusta vastaan, että sellainen yhteistoiminta aikaansaataisiin siten että kaupunginhallitus saisi edustajansa lautakuntiin, mikä järjestely muuten eräissä lautakunnissa jo jonkin aikaa oli ollut käytännössä Helsingissä. Kuitenkin olisi hallitus ainoastaan oikeutettava, mutta ei velvoitettava valitsemaan keskuudestaan jäsen kuhunkin lautakuntaan. Täten olisi valiokunnan mielestä keskitys tässä hallinnon osassa toimeenpantu sikäli kuin siitä olisi hyötyä ja samalla takeita lautakuntain taholta tapahtuvia mahdollisia väärinkäytöksiä vastaan riittävästi lisätty. Jos kuitenkin osoittautuisi, että jokin lautakunta olisi saanut liian suuren liikuntavapauden, ei kaupunginvaltuuston olisi ensinkään vaikea sen johtosääntöä muuttamalla poistaa epäkohdat. Niin esim. voitaisiin periaatteellisten kysymysten ryhmä erottaa sen toimivaltapiiristä ja niiden ratkaisulta siirtää kaupunginhallitukselle. Pääasia tässä kohden oli, ettei lautakuntain päätösvaltaa rajoitettu varaamalla alistamisoikeus jollekin niiden jäsenelle tai edes kaupunginjohtajalle.

Komitea oli ehdottanut, että kaupunginhallituksen ohjesäännössä, jonka

valtioneuvosto vahvistaisi, hallituksen avuksi asetetut lautakunnat luettelaisiin ja siihen pantaisiin yleisiä määräyksiä niiden kokoonpanosta, toimivallasta ja tarkoituksesta. Tällä ehdotuksella oli melko suuri periaatteellinen kantavuus. Kun lukuisain lautakuntain asettaminen samoin kuin myös niiden kokoonpanon y. m. määrääminen tähän asti oli ollut kaupunginvaltuuston yksin päätettävä ei ehdotuksen tultua toteutetuksi ainoastaan uusien lautakuntain asettaminen joutuisi riippumaan valtioneuvoston suostumuksesta, vaan myös kaikki lautakunnat luettaisiin johtosääntöjensä tärkeimpäin osain vahvistamiseen nähden samaan luokkaan kuin laissa määrättyt lautakunnat, joiden johto- ja ohjesäännöille nykyjäänkin vaadittiin valtionviranomaisen (osin valtioneuvoston, osin maaherran) vahvistus. Sellaisen kunnallisen itsehallinnon rajoituksen valiokunta leimasi sekä hyödyttömäksi että aiheettomaksi. Käytännössäkkin valiokunta piti tätä säännöstä sopimattomana, sillä jokainen päätös sekä lautakuntain perustamisesta tai lakkauttamisesta että myös pienimpäinkin muutosten tekemisestä niiden kokoonpanoon ja toimivaltaan aiheuttaisi aikaa vievän ja hedelmättömän kirjelmäin vaihdon.

Komitean ehdotusta, että virkamiesten virka-asema, virkaan ottaminen ja erottaminen sekä palkkaus järjestettäisiin virkasäännöllä, jonka valtioneuvosto vahvistaisi, valiokunta myöskään ei voinut puoltaa. Siten aikaansaatava kaupunkikuntain itsehallinnon supistaminen näytti sitä vähemmän tarpeelliselta, kuin erinäiset kaupungit yleispiirtein jo olivat tyydyttävästi järjestäneet kunnan ja sen viranpitäjän välisen suhteen.

Nyt ehdotetun uudistuksen toimeenpanon jälkeenkin jäisi kaupunkien maistraateille melkoinen määrä puhtaasti kunnallisia tehtäviä, joista komitea tosin on osan maininnut, mutta joiden perusteellisempi selvittely olisi ollut toivottava. Jos komitean ehdotuksen mukaisesti maistraattia koskeva luku kokonaan poistettaisiin kunnallislaita, syntyisi lakiin aukko, siitä kun silloin turhaan saisi etsiä tietoa maistraatin tehtävistä kunnallisena viranomaisena. Vaikka voimassa olevakin kunnallislaki oli tässä kohden puutteellinen, ei valiokunta kuitenkaan katsonut olevan aihetta sitä uudistettaessa poistaa kaikkia tähän kuuluvia säännöksiä; pikemmin olisi ollut suotavaa, että komitea olisi käyttänyt tilaisuutta lain täydentämiseen mainitussa kohden.

Tässä yhteydessä valiokunta huomautti, että maistraatin kaksinainen asema osin valtion, osin kunnan viranomaisena olisi otettava erityisesti tutkittavaksi. Voisi silloin ehkä osoittautua, että kaikki maistraatin nykyiset kunnalliset oikeudet ja tehtävät haitatta voitaisiin siirtää muille, puhtaasti kunnallisille elimille. Kaupunkikunnat vapautuisivat siten ottamasta osaa maistraatin ylläpitokustannuksiin.

Edellä esitetyn lisäksi valiokunta teki eräitä vähemmän olennaisia yksityiskohtiin kohdistuvia muistutuksia komitean ehdotuksen eri pykälää vastaan.

Mitä viimein tuli siihen aikaan, jonka kuluessa kaupungit olisi velvoitettava toimeenpanemaan kunnallisen keskushallinnon uudesta järjestämisen, piti valiokunta siihen liittyviin vaikeuksiin nähden esim. kolmen vuoden siirtymisaikaa tarkoituksenmukaisena ja riittävänä.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi ¹⁾ kaikilta osiltaan valiokunnan ehdotuksen ja päätti lähettää sen omana lausuntonaan Suomen kaupunkiliiton hallitukselle. Edellyttäen että hallitus lähettäisi tämän lausunnon valtioneuvostolle valtuusto esitti,

¹⁾ Valt. pöytäk. 19 p. maalisk. 10 §.

että hallitus antaessaan lausuntonsa ehdotuksesta kaupunkikuntain keskushallinnon uudestaan järjestämiseksi ottaisi huomioon valtuuston edellä selostetussa lausunnossa esitetyt muistutukset ja siinä erikoisesti kiinnittäisi huomiota niihin periaatteellisiin muistutuksiin, jotka koskivat: a) kaupunginjohtajan valitsemistapaa, b) kaupunginvaltuuston päätösten laillisuuden tarkastamista, c) kaupunginvaltuuston oikeutta asettaa valiokuntia, d) kaupunginjohtajan ja kaupunginhallituksen lautakunnissa olevain edustajain oikeutta alistaa lautakuntain päätökset kaupunginhallituksen harkittaviksi, e) johto- ja lautakuntain johto- ja ohjesääntöjen vahvistamistapaa, f) virkasääntöä, sekä g) maistraatin asemaa kunnan viranomaisena; samoin kuin

että hallitus mainitussa lausunnossa yhtyisi valtuuston ehdotukseen muuttaman, esim. kolmen vuoden siirtymisajan myöntämisestä kaupungeille uudestijärjestämisen toimeenpanoa varten.

Lausunto ylempään asteeseen itsehallinnon järjestämistä sekä maamme jakamista lääneihin ja maakuntiin koskevasta ehdotuksesta. Uudenmaan läänin maaherran pyydettyä kaupunginvaltuustolta lausuntoa erään valtion asettaman komitean antamasta mietinnöstä, joka koski läänien ylempään asteeseen itsehallintoa sekä nykyisen läänijaon uudistamista, päätti ¹⁾ valtuusto antamassaan vastauksessa puoltaa ehdotusta erikoisen Helsingin kaupungin käsittävän hallintoalueen muodostamisesta ja sen hallinnon uskomisesta läänien maaherroja vastaavalle virkamiehelle, kuitenkin nimenomaan edellyttäen, ettei tätä aluetta ja sen hallintoa muodostettaessa ja järjestettäessä kaupungin kunnallista itsehallintoa supistettu eikä että komitean hallintoalueen rajoista lausumaa periaatetta näitä vahvistettaessa noudatettiin.

Lausunto linja-autoliikenteen taksaehdotuksesta. Maistraatin pyydettyä kaupunginvaltuuston lausuntoa sille jätetystä ehdotuksesta Hakaniemen torin ja Vantaansillan välisen linja-autojen välittämän matkustajaliikenteen taksaksi, jota liikennettä tulisi harjoittamaan autonomistaja C. M. Lindström, päätti ²⁾ kaupunginvaltuusto hyläten kaupungin yleisten töiden hallituksen esityksen korvauksen kantamisesta tien kulutuksesta puoltaa taksaehdotuksen hyväksymistä. Ehdotuksen mukaan olisi maksu yksinkertaisesta ajomatkasta 1:50 markkaa sekä alennuslippuja käytettäessä 1:25 markkaa hengeltä, minkä ohessa valtuusto oli sitä mieltä, että lipunhintoja linja-autonomistajan sitä halutessa voisi korottaa, kuitenkin enintään 30 % ehdotetuista määristä.

Lausunto autotaksaehdotuksesta. Maistraatin pyydettyä kaupunginvaltuustolta lausuntoa Osakeyhtiö Helsingin autoliikenne—Helsingfors autotrafik aktiebolag nimisen yhtiön tekemästä anomuksesta, että maistraatti vahvistaisi yhtiön laatiman ehdotuksen n. s. Ford-taksametriautoilla harjoitettavan henkilöliikenteen taksaksi, valtuusto ilmoitti ³⁾ osaltaan puoltavansa mainittua anomusta, kuitenkin edellyttäen, että yöaikaan voimassa olevan taksan soveltaminen rajoitettaisiin aikaan klo 12 yöllä — 6.30 ap.

Lausunto ehdotuksesta pika-ajuritaksaksi ja uudeksi taksaksi ajosta taksametriautolla. Sittenkuin Suomen ajurien liiton Helsingin osasto niminen ammattiyhdistys huomauttaen että voimassa olevan pika-ajuritaksan määräykset vyöhykeajasta olivat kaupungin laajentuessa käyneet erittäin epäedullisiksi kaupungin pika-ajureille, oli anonut sisimmän vyöhykkeen rajoja siirrettäväksi, ja esittänyt itse taksaa muutettavaksi, oli maistraatti kaupungin poliisimestarin, rahatoimikamarin ja kaupunginvaltuuston annettua asiasta

¹⁾ Valt. pöytäk. 12 p. marrask. 1 §. — ²⁾ S:n 19 p. maalisk. 2 §. — ³⁾ S:n 2 p. huhtik. 1 §.

lausuntonsa ¹⁾ asettanut komitean laatimaan ehdotusta Helsingin kaupungin uudeksi pika-ajuritaksaksi; tälle komitealle uskottiin myöhemmin tehtäväksi myöskin ehdotuksen laatiminen ammattimaisen autoliikenteen uudeksi taksaksi. Komiteaan kuuluivat kunnallisneuvosmies A. von Knorring maistraatin, insinööri E. von Frenckell kaupunginvaltuuston, lakitieteenkandidaatti K. V. Holma rahatoimikamarin, poliisimestarinapulainen K. Soinio poliisimestarin, pika-ajuri J. V. Peltonen Suomen ajurien liiton Helsingin osaston ja herra J. V. Paananen Helsingin autonkuljettajayhdistyksen valitsemana sekä insinööri T. Tawast, jonka komitea maistraatin oikeuttamana oli valinnut jäseneksi.

Suoritettuaan sille uskotun tehtävän komitea sittemmin lähetti pyydytetyt ehdotukset ²⁾ sekä voimassa oleviin taksoihin tekemiensä muutosten ja lisäysten perustelut ³⁾.

Harkitessaan kysymystä Helsingin sopivimmasta pika-ajuritaksasta komitea, siihen nähden että keskikaupungilta etäisempiä kaupunginasemakaava-alueen osia oli yhä enemmän alettu rakentaa sekä sen johdosta pitempien matkain luku yhtäjaksoisesti alkanut lisääntyä ja matkan pituus yhä enemmän vaihdella, periaatteessa oli sitä mieltä, että ajomaksua, jotta se poikkeuksetta osuisi oikeaan, mieluummin aina olisi suoritettava täsmällisessä suhteessa ajetun matkan pituuteen. Tämän periaatteen johdonmukainen soveltaminen edellytti tietenkin, että pika-ajurit velvoitettaisiin tien pituuden toteamiseksi käyttämään taksametrejä, samaten kuin autoliikenteeseen nähden oli laita.

Koska kuitenkin taksametrin hankintakustannus oli liian suuri, jotta sitä kohtuudella voisi panna asianomaisten ajoneuvojen omistajain suoritettavaksi, katsoi komitea olevansa pakotettu luopumaan ajatuksesta tällä tavoin määrätä pika-ajurimaksu ja ehdotti sensijaan voimassa olevaan pika-ajuritaksaan sellaisia muutoksia ja lisäyksiä, jotka mahdollisimman suuressa määrässä tyydyttäisivät edellä mainitut periaatteelliset vaatimukset, uusien määräysten kuitenkin käytännössä sovellettaessa käymättä ylen mutkalliseksi. Komitean muutosehdotuksen päätarkoituksena oli siten alentamalla lyhimpään ja korottamalla pisimpään matkain ajomaksua saattaa käytäntöön oikeudenmukaisempi korvaus ajosta kaupunginasemakaavan alueella, niin sovitettuna, että se voisi tyydyttää sekä yleisön että pika-ajurien oikeutettuja toivomuksia, sikäli kuin nämä olivat yhteen sovitettavissa.

Tämän tarkoituksen saavuttamiseksi oli komitea aluksi laatinut ehdotuksen kaupungin uudeksi vyöhykejaoksi nykyisen sijaan, jota tosin ei nimenomaan mainittu voimassa olevassa taksassa, mutta jonka mukaan siinä olevat maksut oli määrätty. Komitea oli tässä koettanut välttää kaupunginasemakaavan jakamista liian moniin vyöhykkeisiin, joten m. m. pisimmätkään matkat kaupunginasemakaavan alueella eivät ehdotuksen mukaan missään tapauksessa koskisi useampaa kuin neljää vyöhykettä.

Laatiessaan ehdotusta muutetuksi pika-ajuritaksaksi komitea edellä esitettyjen periaatteellisten näkökohtien lisäksi kiinnitti huomiota myös siihen, että nykyjään voimassa olevat epätasaiset määrät olisi käytännöllistä syistä tasoitettava täysiksi markoiksi.

Mitä ajomaksun määrään tulee, katsoi komitea, että pika-ajuriliikkeen harjoittamisesta johtuvat kustannukset oli sitä määrättäessä asianmukaisesti otettava huomioon, minkä johdosta hankittiin tarpeelliset tiedot niitä koskevista seikoista. Komitea omaksui tällöin sen kannan, että olosuhteet eivät vaatineet ajomaksun määrän yleistä korottamista eikä alentamista.

¹⁾ Ks. 1923 vuod. kert. siv. 88. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 2, liitteet III ja IV. — ³⁾ S:n liite II.

Voimassa olevaan autotaksiaan komitea ennen muuta halusi aikaansaada sen muutoksen, että vuokra-autot jaettaisiin kahteen luokkaan, joille vahvistettaisiin eri kuljetusmaksut. Ylempään luokkaan olisi rekisteröitävä ne autot, joissa oli tilaa vähintään viidelle hengelle, kuljettaja mukaan luettuna, ja jotka joka suhteessa olivat ensiluokkaisessa kunnossa, toiseen luokkaan taas kaikki muut autot. Tässä yhteydessä komitea myös esitti toivomuksen, että ensimmäisessä luokassa oli kuljettajille nuhteettomuuteen nähden asetettava suurempia vaatimuksia kuin toisessa, siten että ensimmäisessä luokassa toimiva autonkuljettaja ei saisi olla tuomittu liikamaksun velkomisesta, toistuneista liikenneohjesäännön rikkomuksista, väkiviinarikkomuksista virantoimituksessa y. m. s. Komitea ei kuitenkaan tahtonut luokituksien perusteihin panna nimenomaista määrystä lästä, mutta toivoi, että poliisilaitos, jonka asiana luokitella olisi, ilman erityistä määrystä huolehtisi siitä, että ensimmäisen luokan vuokra-autoja kuljettaisivat vain täysin luotettavat kuljettajat.

Nykyisen taksametriautoajotaksan olennaisimpana puutteena komitea piti sitä, että taksan mukaan maksua ei ollut suoritettava taksametrin osoittamaa määrää, vaan määrä, joka päivällä 30 % ja yöllä 50 % ylitti tämän. Toinen tuntuva haitta oli se, että sekä maksettavat että myös taksametrin osoittamat määrät harvoja poikkeuksia lukuunottamatta olivat epätasaiset. Laatiessaan ehdotusta eriluokkaisten autojen kuljetusmaksuiksi komitea sen vuoksi oli pitänyt tärkeänä poistaa nämäkin epäkohdat.

Mitä itse määriin tuli, oli komitea mikäli mahdollista koettanut ottaa huomioon autoliikkeen harjoittamisesta johtuvat kustannukset ja tällöin todennut, että kustannusten lisääntymiset ja vähenemiset tosin jossain määrin pitivät toisiaan tasapainossa, mutta että autonomistajain kustannukset kuitenkin suurin piirtein olivat jonkin verran alentuneet.

Tähän nähden ja kun vaatimukset ensimmäisen luokan autojen kunnossapitooon nähden tulisivat olemaan erittäin ankarat sekä sitä paitsi täytyi katsoa liikenteen edun vaativan kannustamaan autonomistajia hankkimaan sellaisia autoja, jotka voitiin rekisteröidä mainittuun luokkaan ja pysyttämään ne siinä, oli komitea sitä mieltä, että toisen luokan autojen kulkumaksuja olisi jossain määrin alennettava ja ensimmäisen luokan autojen kulkumaksuja jossain määrin korotettava nykyisin voimassa olevista.

Autojen luokituksen yhteydessä komitea oli käsitellyt kysymystä, millä tuntomerkeillä eri luokkiin kuuluvat autot olisi varustettava, jotta yleisö ne helposti tuntisi. Komitea puolestaan oli havainnut sopivimmaksi, että kaikki vuokra-autot varustettaisiin selvillä, luokkaa osoittavilla, vähintään 15 sm korkeilla ja vähintään 3 sm leveillä roomalaisilla numeroilla sekä takaovissa että jäädyttäjässä, ja pitäisi ensimmäisen luokan autoissa numeron olla maalatut valkeiksi, toisen luokan autoissa keltaisiksi. Sen lisäksi oli komiteassa ehdotettu, että vuokra-autoissa koko vaununkehää ympäröisi 5—6 sm leveä raita, valkea ensimmäisen ja keltainen toisen luokan autoissa; tämä värillinen raita, joka ulkomaillakin oli viime aikoina monin paikoin otettu käytäntöön, olisi tarpeellinen osin, jotta kävisi mahdolliseksi pitemmänkin matkan päästä erottaa eriluokkaiset autot, osin niiden osoittamiseksi vuokra-autoiksi yksityisautojen vastakohtana. Komitean enemmistö oli kuitenkin mietintöä tarkistettaessa yhtynyt siihen mielipiteeseen, että ilman puheena olevaa raitaa voitiin tulla toimeen, ainakin kunnes olisi osoittautunut, että numerot eivät riittäneet eriluokkaisten autojen tuntomerkeiksi.

Maistraatin kehoitettua kaupunginvaltuustoa antamaan lausuntonsa edellämainituista taksaehtotuksista oli valtuuston valmisteluvaliokunta pyy-

tänyt asiasta lausuntoa rahatoimikamarilta, joka hankittuaan Suomen ajurien liiton Helsingin osaston ja Helsingin autonkuljettajain yhdistyksen lausunnot esitti ¹⁾, että kaupunginvaltuusto maistraatille annettavassa lausunnossaan puoltaisi edellämainittujen pika-ajuri- ja autotaksain vahvistamista seuraavin kamarin ehdottamin muutoksin:

Ensimmäisen ja kolmannen vyöhykkeen välinen raja olisi määrättävä kulkemaan rautatien tavara-aseman yli ja tämän selventämiseksi esim. muistutuksiin lisättävä seuraava lause: »ajosta, joka tapahtuu ensimmäisestä tai kolmannesta vyöhykkeestä Töölön tavara-asemalle tai päinvastoin suoritetaan maksu ilman korotusta». Viidennen vyöhykkeen koillisraja olisi määrättävä kulkemaan pitkin X kaupunginosan pohjoisraja; yöajan olisi katsottava kestävän klo 12:sta yöllä 6.30:een ap., jolta ei matkustajilta, jotka saapuivat Helsinkiin aamun ensimmäisellä kaukojunalla, voisi vaatia yötaksan mukaista maksua; muistutuksiin sisältyvä määräys, että ajurin, jos ajo oli alkanut ennen klo 12 yöllä ja jatkui tämän ajankohdan jälkeen, oli ilmoitettava, milloin kello oli 12, olisi poistettava; vastedes painatettavaan taksaan olisi liitettävä sopivan kokoinen kaupungin kartta, johon vyöhykkeiden rajat olisivat selvästi merkityt; nimitys taksometri-autoajotaksa olisi erittäin pitkänä ja hankalana korvattava nimityksellä autotaksa; yhtenäisyyden aikaansaamiseksi olisi yöaika autotaksassakin määrättävä kestämään klo 12 yöllä—6.30 ap.

Kun auto noudettiin tai tilattiin puhelimitse, oli komitean mielestä suoritettava täysi maksu matkasta autoasemalta. Tätä määräystä rahatoimikamari piti kohtuuttomana, mutta jätti asianomaisten harkittavaksi, miten tämä epäkohta olisi poistettavissa. Mitä tuli autojen tuntomerkkeihin, ei kamari puolestaan tahtonut vaatia komitean vähemmistön ehdottamaa vaunukehän ympäri maalattavaa raitaa, kunhan auto varustettiin jollain muulla etäällä näkyvällä merkillä, joka osoitti sen vuokra-autoksi.

Asiaa lopullisesti esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ maistraatille annettavassa lausunnossa puoltaa edellämainittujen taksaehtotusten hyväksymistä edellämainitun rahatoimikamarin ehdottamin muutoksin, sekä lisäksi siten muutettuina, että autotaksa tulisi voimaan kesäkuun 1 p:nä. Lausuntoon päätettiin liittää ote valtuuston kokouksessa tehdystä pöytäkirjasta, jotta eräiden valtuutettujen asiaa käsiteltäessä esittämät lausunnot mahdollisesti voitaisiin ottaa huomioon.

Maistraatti vahvisti taksat ³⁾ toukokuun 10 p:nä olemaan voimassa seuraavan kesäkuun 1 p:stä lukien.

Kaupunginvaltuutettujen ja tilintarkastajain vaalin toimittamisen aika. Vuonna 1917 annetun kunnallisen vaalilain 1 §:n nojalla kaupunginvaltuusto päätti ⁴⁾, että valtuuston jäsenen ja tilintarkastajain vaalia, jonka mainitun lain määräysten mukaan tuli alkaa joulukuun 4 p:nä, oli jatkettava ja vaali loppuun suoritettava saman kuukauden 5 p:nä.

Raittiyslautakunnan kokoonpano. Koska raittiyslautakunta valtioneuvoston heinäkuun 7 p:nä 1922 tekemän päätöksen mukaan oli päätösvaltainen, kun kaksi kolmannesta sen jäsenistä oli saapuvilla, ja oli osoittautunut sängen vaikeaksi saada Helsingin raittiyslautakunta, johon kuului ⁵⁾ 5 jäsentä, päätösvaltaisena kokoontumaan, päätti ⁶⁾ kaupunginvaltuusto lautakunnan esityksestä, että siihen vakinaisten jäsenten lisäksi määrättäisiin kuulumaan kaksi varajäsentä, jotka valittaisiin kahdeksi vuodeksi kerrallaan.

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 2. — ²⁾ Valt. pöytäk. 16 p. huhtik. 2 §. — ³⁾ Kunnall. asetuskok. siv. 55 ja 59. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 29 p. lokak. 6 §. — ⁵⁾ Ks. 1923 vuod. kert. siv. 153 — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 11 p. kesäk. 41 §.

Raittiuslautakunnan varajäseniksi kuluvan vuoden jäljelläolevaksi osaksi kaupunginvaltuusto valitsi ¹⁾ toimittaja A. E. Leinon ja opettajatar O. Mobergin.

Vuositilintarkastajain vaali. Kunnallisvaalien keskuslautakunnalta saapuneen ilmoituksen mukaan oli joulukuun 4 ja 5 p:nä 1923 toimitetussa vaalissa vuositilintarkastajiksi valittu ²⁾ filosofianmaisteri J. Someri, toimitsija A. Halme, kamreeri E. Wegelius ja kansakoulunopettaja B. Holmström sekä heidän varamiehikseen pankinjohtaja V. Laurola, työnjohtaja E. Nuru, prokuristi A. Englund ja kamreeri F. Säfström.

Tilintarkastajain vaali. Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin vuoden 1924 tilien tarkastajiksi kaupunginvaltuusto valitsi ³⁾ kamreeri S. Ehrstedtin ja kirjaltaja K. F. Hellgrenin.

Lastensuojelulautakunnan jäsenten vaali. Sittenkuin lastensuojelulautakunnalle oli vahvistettu ⁴⁾ uusi ohjesääntö, valitsi ⁵⁾ kaupunginvaltuusto mainitun lautakunnan puheenjohtajaksi professori M. Ruuthin ja varapuheenjohtajaksi tarkastaja M. Sillanpään sekä jäseniksi oikeusneuvosmies B. C. Carlsonin, kansakoulunjohtaja A. Noposen, lastentarhanopettajatar I. Poppiuksen, kansakoulunopettajatar L. Salovaaran ja rouva A. Suomisen.

Vapautus komitean jäsenyydestä. Professori K. A. Moringille myönnettiin ⁶⁾ anomuksesta vapautus sen komitean jäsenyydestä, jonka kaupunginvaltuusto oli asettanut ⁷⁾ selvittämään kysymystä rajakkaisten alueiden yhdistämisestä kaupunkiin. Hänen sijaansa valittiin komitean jäseneksi vt Norrmén.

Vapautus hallitusten sekä johto- ja lautakuntain jäsenyydestä. Köyhäinhuoltohallituksen jäsen K. J. Aalto, joka oli muuttanut paikkakunnalta, vapautettiin ⁸⁾ köyhäinhuoltohallituksen jäsenyydestä ja hänen sijaansa valittiin jäseneksi vt Moisio. Sensijaan valtuusto ei katsonut tarpeelliseksi valita uutta varajäsentä nykyään pidätettynä olevan vtn E. W. Fagerholmin sijaan.

Opettajatar O. Mobergin sijaan, joka omasta pyynnöstään oli vapautettu asianomaisista tehtävistä, kaupunginvaltuusto valitsi ⁹⁾ työväenopiston suomenkielisen osaston johtokunnan jäseneksi filosofiantohtori T. Hultinin ja ammattiopetuslaitosten keskusjohtokunnan jäseneksi tohtorinrouva E. Ivalon.

Sittenkuin varatuomari A. Palmgren oli nimitetty valtioneuvoston jäseneksi, vapautettiin ¹⁰⁾ hänet kaupungin yleisten töiden hallituksen puheenjohtajan toimesta. Hänen sijaansa valittiin ¹⁰⁾ puheenjohtajaksi varapuheenjohtaja insinööri M. Muoniovaara ja varapuheenjohtajaksi ja jäseneksi viimeainitun sijaan insinööri E. Moring.

Valiokuntain ja komiteain jäsenten vaali. Talousarviovaliokunnan jäseniksi kaupunginvaltuusto valitsi ¹¹⁾ vtt A. Aallon, von Frenckellin, Halmeen, Harvian, Idströmin, Levoniuksen, Lindforsin, Paloheimon ja J. Sillanpään.

Kysymystä yleishyödyllisessä tarkoituksessa toimivain yritysten ja laitosten avustusmäärärahan jakamisesta valmistelemaan asetetun valiokunnan jäseniksi valittiin ¹²⁾ vtt K. J. Aalto, Hurmerinta, Meinander, Paulig ja M. Sillanpää; samalla valtuusto valtuutti valiokunnan vahvistamaan ne määrääjat, joiden kuluessa avustusanomukset ja tarvittavat asianomaisten hallitusten ja lautakuntain lausunnot oli annettava.

Johto- ja lautakuntien jäsenten vaali vuodeksi 1925. Puheenjohtajain,

¹⁾ Valt. pöytäk. 11 p. kesäk. 41 §. — ²⁾ S:n 9 p. tammik. 1 §. — ³⁾ S:n 11 p. kesäk. 8 §. — ⁴⁾ Ks. 1923 vuod. kert. siv. 145. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 27 p. helmik. 28 §; vrt. 1923 vuod. kert. siv. 163. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 24 p. syysk. 10 §. — ⁷⁾ Ks. 1920 vuod. kert. siv. 202. — ⁸⁾ Valt. pöytäk. 11 p. kesäk. 39 §. — ⁹⁾ S:n 15 p. lokak. 7 §. — ¹⁰⁾ S:n 11 p. kesäk. 35 §. — ¹¹⁾ S:n 9 p. tammik. 5 §. — ¹²⁾ S:n 9 p. tammik. 6 §.

jäsenten ja varajäsenten vaalissa kaupungin johto- ja lautakuntiin vuodeksi 1925 kaupunginvaltuusto valitsi ¹⁾:

kaupunginvaltuuston vaalilautakuntaan: jäseniksi insinööri E. von Frenckellin, johtaja Y. Harvian ja kirjaltaja K. F. Hellgrenin sekä varajäseniksi lehtori E. Meinanderin ja taloudenhoitaja H. Moision;

rahatoimikamariiniin: jäseniksi johtaja A. Björkenheimin, pankinjohtaja T. Grotenfeltin, johtaja K. Heinosen, lakitieteenkandidaatti K. V. Holman, filosofianmaisteri K. A. Wideniuksen ja seppä A. Virran;

satamahallitukseen: jäseniksi kirjaltaja K. F. Hellgrenin, satamatyöntekijä R. Kopran, johtaja J. Pelinin, filosofiantohtori H. Ramsayn ja insinööri W. K. Åströmin, minkä ohessa varapuheenjohtajaksi valittiin filosofiantohtori Ramsay;

sosiaalilautakuntaan: jäseniksi johtaja Y. Harvian, rakennusmestari A. Malmin, insinööri J. Markelin-Svenssonin, taloudenhoitaja H. Moision, toimittaja M. Paasivuoren, arkkitehti A. Toivosen ja kunnallisneuvos V. von Wrightin;

työnvälitystoimiston johtokuntaan: jäseniksi kivityöläisen V. Huuskosen, filosofiantohtori S. Ivalon, uunintekijä A. Malmin, toimittaja M. Paasivuoren ja kirjelijättelijä P. Rahikaisen;

kaupungin irtaimen omaisuuden inventtaajiksi: filosofiantohtori A. H. Bergholmin, konttoripäällikkö K. E. Grönlundin, seppä J. Hallan, kivityöläisen V. Huuskosen, merikapteeni H. L. Laurentin, varastonhoitaja K. V. Saxellin, pankinjohtaja Y. A. Uotilan, tehtailija K. A. Wiggin ja rakennusmestari O. Vilamon;

kaupungin kiinteän omaisuuden katselmusmiehiksi: metsäneuvos E. J. Koskenmaan, metallityöläisen J. K. Lehtosen, agronomi S. Lindholmin, arkkitehti U. Åbergin ja viilaaja F. A. Åkermanin;

kaupunginkassan inventtaajiksi: rakennusmestari K. J. Roustin ja konttoristi M. Sinisalon sekä näiden varamiehiksi leipuri F. Heinosen ja kamreeri V. Hougbergin;

verotuslautakuntaan: jäseniksi filosofianmaisteri A. Ekströmin, kamari-neuvos E. E. Enebergin, kanslianjohtaja H. Enwaldin, varatuomari B. von Fieandtin, maalarimestari A. Haanojan, johtaja P. E. Hallblomin, majuri H. Honkasen, kamreeri V. P. Kaarnan, varastotyöläisen M. Korhosen, kivityöläisen H. Laukkasen, lehtori E. Malmbergin, metallityöläisen O. Niemen, johtaja R. Nikanderin, kauppias A. F. Nymanin, valaja O. Saaren, vuorineuvos W. A. Sohlbergin, jalokiviseppä A. Tillanderin, työnvälitysneuvoja T. Uskin, talonmistaja E. Wanteen, maalari T. Wirtasen ja verhoilija E. Wäisäsen;

tutkijalautakuntaan: jäseniksi ent. protokollasihteerin G. W. Boijerin, varatuomari J. Eerikäisen, isännöitsijä C. F. Fagerholmin, kirvesmies J. Järvisen, metallityöläisen P. Kalervon, maalari J. Konttisen sekä johtajat A. Kuusen ja E. Sederholmin;

julkisivupiirustusten tarkastustoimikuntaan: jäseniksi puuseppä M. W. Långholmin ja professori O. Tarjanteen;

holhouslautakuntaan: jäseneksi esittelijäneuvos I. Groundstroemin;

oikeusaputoimiston johtokuntaan: jäseniksi professori W. Chydeniuksen, johtaja R. Itkosen, ammattijärjestön sihteerin E. A. Metsärannan, hallinto-neuvos O. Möllerin ja lakitieteenkandidaatti S. J. Pentin;

urheilulautakuntaan: jäseniksi kansakoulunopettaja J. U. Autosen,

¹⁾ Valt. pöytäk. 10 p. jouluk. 1 §.

insinööri E. von Frenckellin, faktori A. Grönroosin, verhoilija V. Lähteisen ja hammaslääkäri R. Stenbergin;

raittiuslautakuntaan: jäseniksi ylioppilas F. Kreanderin, lehtori K. U. Suomelan ja neiti F. Tuliniemen sekä varajäseniksi toimittaja A. E. Leinon ja kansakoulunopettajatar O. Oinolan;

palotoimikuntaan: jäseniksi toimitusjohtaja G. Idströmin, insinööri I. Kilisen, mallipuuseppä K. L. Lydmanin ja kamreeri A. J. Suvirannan;

terveydenhoitolautakuntaan: jäseniksi professori vapaah. O. von Hellensin, metallityöläisen J. K. Lehtosen, lääkintöneuvos A. V. Mannerin, lääketieteenlensensiaatit H. Ryömän ja H. Sundeliuksen sekä varajäseniksi professori Y. Kajavan, toimittaja A. E. Leinon, taloudenhoitaja K. M. Pukin, apteek-kari E. Stigzeliuksen ja ent. ylihoitajattaren E. Äströmin;

sairaalaylihallitukseen: jäseniksi professorit J. Hagelstamin ja E. Sandelinin, minkä ohessa puheenjohtajaksi valittiin professori Sandelin ja varapuheenjohtajaksi lääketieteenlensensiaatti E. Suolahti;

köyhäinhoitolautakuntaan: jäseniksi eversti O. Ehrströmin, filosofiantohtori J. af Forselleksen, rouva I. Grönstrandin, taloudenhoitaja A. Halmeen, sementtityöläisen P. Nevalaisen ja kansakoulunopettajatar O. Oinolan sekä varajäseniksi lääketieteentohtori E. Alhon, ylijunailija K. T. Boströmin, rouva H. Kaukosen, rouva F. Pietikäisen, lääketieteentohtori A. Ruotsalaisen ja lääketieteenlensensiaatti A. Wartiovaaran, minkä ohessa puheenjohtajaksi valittiin ens. palomestari W. Bergström ja varapuheenjohtajaksi pianoteknikko J. Virtanen;

lastensuojelulautakuntaan: jäseniksi oikeusneuvosmies B. C. Carlsonin, kansakoulunjohtaja A. Noposen, lastentarhanjohtajatar I. Poppiuksen, professori M. Ruuthin, tarkastajatar M. Sillanpään, rouva A. Suomisen ja kirjanpitäjä B. Tabellen, minkä ohessa puheenjohtajaksi valittiin professori Ruuth ja varapuheenjohtajaksi tarkastajatar Sillanpää;

suomenkielisten kansakoulujen johtokuntaan: jäseniksi taloudenhoitaja J. E. Janatuisen ja filosofianmaisteri A. E. Lehdon;

ruotsinkielisten kansakoulujen johtokuntaan: jäseniksi puuseppä M. W. Långholmin ja lehtori E. Meinanderin;

ammattiopetuslaitosten keskusjohtokuntaan: jäseniksi tehtailija V. W. Holmbergin, rouva E. Ivalon, johtaja L. Lyytikäisen, ompelijatar M. Paason, rouva F. Pietikäisen ja johtaja M. Sergeliuksen, minkä ohessa puheenjohtajaksi valittiin kunnallisneuvos V. von Wright;

ammattioppilaslautakuntaan: jäseniksi työnantajain edustajina maalari-mestari A. Haanojan ja kultaseppä F. V. Lindroosin sekä työntekijäin edustajina kirjansitoja E. Merikosken ja taloudenhoitaja H. Moision sekä varajäseniksi työnantajain edustajina tehtailija V. W. Holmbergin ja johtaja L. Lyytikäisen sekä työntekijäin edustajina metallityöläisen Y. I. Lehtisen ja toimittaja M. Paasivuoren, minkä ohessa puheenjohtajaksi valittiin kunnallisneuvos V. von Wright ja varapuheenjohtajaksi varatuomari E. von Boehm;

työväenopiston suomenkielisen osaston johtokuntaan: jäseniksi esittelijä-neuvos E. Böökin, filosofiantohtori T. Hultinin, kirvesmies N. Kalson, dosentti K. S. Laurilan, filosofianmaisteri R. Liukkosen, kansakoulunjohtaja A. Noposen ja ylim. professorin V. Voionmaan;

työväenopiston ruotsinkielisen osaston johtokuntaan: jäseniksi filosofiantohtori J. af Forselleksen, filosofianmaisteri Y. Heikelin, valtioneuvos E. Krogiuksen, filosofiantohtori A. Mickwitzin, rouva F. Pietikäisen, professori J. E. Rosbergin ja kirjakauppaapulaisen F. Sundquistin;

kansanlastentarhain johtokuntaan: jäseniksi opettajat N. Bohnhofin, rehtori B. Estlanderin, taloudenhoitajat M. Oksasen, lääketieteentohtori A. Ruotsalaisen ja neiti F. Tuliniemen;

Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin johtokuntaan: jäseniksi kamreeri V. Hougbergin ja puuseppä M. W. Långholmin;

kaupunginkirjaston johtokuntaan: jäseniksi filosofiantohtori A. H. Berg-holmin, professori H. Bergrothin, kivityöläinen V. Huuskosen, professori A. Wallenskiöldin ja ylim. professori V. Voionmaan;

kaupungin museon johtokuntaan: jäseniksi filosofiantohtorit J. E. Ailion ja J. Rinteen sekä yliarkkitehti S. M. Schjerfbeckin;

musiikkilautakuntaan: jäseniksi toimittaja E. Lindahlin, yliarkkitehti H. Lindbergin, kirjaltaja V. Mikkolan, kauppaneuvos A. Niklanderin ja filo-sofiantohtori H. Ramsayn;

kaupungin teknillisten laitosten hallitukseen: jäseniksi professori A. L. Hjelmmannin, viilaaja O. Niemen, insinööri H. Pehrmanin, sähkötekniikko V. V. Salovaaran ja insinööri E. Schröderin, minkä ohessa puheenjohta-jaksi valittiin professori Hjelmmann ja varapuheenjohtajaksi insinööri Pehrman;

kaupungin yleisten töiden hallitukseen: jäseniksi professori K. A. Ahlforsin, insinöörit E. Moringin ja M. Muoniovaaran, kirvesmies A. Mäkisen, sähkötyö-läinen O. W. Oksasen, arkkitehdit A. Toivosen ja V. Vähäkallion, minkä ohessa puheenjohtajaksi valittiin insinööri Muoniovaara ja varapuheenjohta-jaksi insinööri Moring;

puhtaanapitohallitukseen: jäseniksi toimittaja A. Aallon sekä johtajat J. T. Isotuvan, E. Pauligin ja M. Sergeliuksen; sekä

maatalouslautakuntaan: jäseniksi professori E. Ehrnrootthin, toimiston-johtaja K. J. Ellilän, kaupungingeodeetti W. O. Lillen, johtaja V. Tannerin ja maataloustyöntekijäin liiton huoltamusmiehen V. Viherkosken.

Kansakoulujohtokuntain jäsenten toimikauden pitentäminen. Voidakseen kalenterivuoden 1925 alusta kansakoulujohtokunnan vaaliin nähden soveltaa toukokuun 31 p:nä 1924 annetun kansakoulutoimen järjestysmuutoksen perus-teita koskevan lain toimeenpanoasetuksen määräyksiä, päätti ¹⁾ kaupungin-valtuusto kuluvan vuoden loppuun pitentää elokuun 1 p:nä erovuoroisten ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnan jäsenten, puuseppä M. W. Lång-holmin ja lehtori E. Meinanderin, sekä suomenkielisten kansakoulujen johto-kunnan jäsenten, toimitsija J. E. Janatuisen ja filosofianmaisteri A. E. Lehdon, toimikaudet.

Samasta syystä kaupunginvaltuusto sittemmin päätti ²⁾ vuoden 1925 lop-puun pitentää s. v. elokuun 1 p:nä erovuoroisten ruotsinkielisten kansakoulu-jen johtokunnan jäsenten, filosofiantohtori A. Mickwitzin ja viilaaja F. A. Åkermanin, toimikaudet. Samoin pitennettiin ³⁾ samaksi ajaksi ja samasta syystä suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan jäsenten, toimittaja P. Lönngrenin ja filosofiantohtori A. F. Puukon toimikaudet.

Eri koulujen vanhempainneuvostojen vaali. Maistraatin kehoituksesta kaupunginvaltuusto valitsi ⁴⁾ eri kouluille vanhempainneuvostot kolmivuotis-kaudeksi syyskuun 1 p:stä 1924 elokuun 31 p:än 1927.

Jäsenten vaali yksityisten laitosten johtokuntiin. Suomen liikemiesten

¹⁾ Valt. pöytäk. 11 p. kesäk. 36 §. — ²⁾ S:n 10 p. jouluk. 17 §. — ³⁾ S:n 10 p. jouluk. 18 §. — ⁴⁾ S:n 27 p. helmik. 3 § ja 10 p. syysk. 1 §.

kauppaopiston johtokuntaan valittiin ¹⁾ jäseneksi filosofiantohtori K. A. Paloheimo;

ammattien edistämislaitoksen hallitukseen: jäseneksi professori A. L. Hjelmmann ja varajäseneksi insinööri W. K. Åström; taide- ja teollisuuskeskuskoulun johtokuntaan: jäseneksi professori A. Lindgren ja varajäseneksi kirjallista K. F. Hellgren ja arkkitehti G. Strengell; teollisuuskoulun johtokuntaan: jäseneksi sähkömontööri O. Räsänen, oikeusneuvosmies Y. Similä, insinööri G. Sourander ja rakennusmestari I. W. Udd;

Sittenkuin K. H. Renlundin säätiön Suomen käytännöllis-geoloogista tutkimusta varten hallitus oli ilmoittanut, että hallituksessa valtioneuvos M. Hallbergin kuoltua oli yksi sija täyttämättä, päätti ²⁾ valtuusto, koska uuden hallituksen jäsenen valitseminen voimassa olevain määräysten mukaisesti oli valtuuston asia, valita tähän tehtävään vuorineuvos A. Alfthanin.

Helsingin teollisuuskoulun johtokunnan jäsenen insinööri I. Killisen tultua nimitetyksi saman koulun lehtoriksi kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ valita hänen sijaansa johtokunnan jäseneksi johtaja Y. Similän.

Jäsenten valitseminen lakimääräisiin lautakuntiin. Uudenmaan läänin maaherran vahvistettua Helsingin kaupungin tulo- ja omaisuusverotusta varten asetettavan verotuslautakunnan jäsenluvun kahdeksaksi kaupunginvaltuusto valitsi ⁴⁾ mainitun lautakunnan jäseniksi sihteerit E. Aarnion, johtaja P. E. Hallblomin, majuri H. Honkasen ja lehtori E. Malmbergin sekä varajäseniksi varatuomarit J. E. Blomqvistin ja B. von Fieandt, kamreeri V. P. Kaarnan sekä metallityöntekijä J. K. Lehtosen.

Tasavallan presidentin määrättyä uudet eduskuntavaalit toimitettaviksi, kaupunginvaltuusto valitsi ⁵⁾ Uudenmaan läänin vaalipiirin keskuslautakunnan jäseniksi filosofianmaisteri O. Groundstroemin ja taloudenhoitaja A. Halmeen sekä varajäseneksi kamreeri A. Sallménin.

Kunnallisten vaalien keskuslautakunnan ja vaalilautakuntain puheenjohtajain, jäsenten ja varajäsenten vaali. Kunnallisen vaalilain 3 §:n mukaisesti toimitettiin ⁶⁾ kunnallisten vaalien keskuslautakunnan samoinkuin kaupungin äänestysalueiden vaalilautakuntien puheenjohtajain, jäsenten ja varajäsenten vaali.

Kaupungin edustaminen eri kongresseissa. Amsterdamin kaupunginhallituksen kutsuttua Helsingin kaupungin yhden tai useampia edustajia lähettämällä ottamaan osaa kongressiin, jonka Kansainvälinen kaupunkiliitto aikoi panna toimeen Amsterdamin kesäkuun 30—heinäkuun 2 p:nä, päätti ⁷⁾ kaupunginvaltuusto määrätä esittelijäneuvos E. Böökin edustamaan kaupunkia mainitussa kongressissa.

Sittenkuin Svenska stadsförbundet niminen liitto oli pyytänyt kaupunginvaltuustoa valitsemaan ja lähettämään edustajansa liiton kongressiin, joka pidettäisiin Hälsingborgissa elokuun 27 ja 28 p:nä, päätti ⁸⁾ valtuusto edustajikseen mainittuun kongressiin määrätä puheenjohtajansa Ehrnroothin ja varapuheenjohtajansa Tannerin sekä vt:n Tolletin ja kaupunginjohtaja A. Castrénin.

Maalaiskuntain liiton pyydettyä kaupunginvaltuustoa lähettämään edustajansa liiton ensimmäiseen, Helsingissä marraskuun 17 ja 18 päivinä pidettävään kongressiin, valtuusto päätti ⁹⁾ vastaanottaa kutsun ja valita edusta-

¹⁾ Valt. pöytäk. 10 p. jouluk. 1 §. — ²⁾ S:n 29 p. lokak. 21 §. — ³⁾ S:n 28 p. toukok. 16 §. — ⁴⁾ S:n 10 p. jouluk. 2 §. — ⁵⁾ S:n 13 p. helmik. 1 §. — ⁶⁾ S:n 24 p. syysk. 1 §.; 12 p. marrask. 28 §.; 26 p. marrask. 18 ja 19 §§. — ⁷⁾ S:n 11 p. kesäk. 11 §. — ⁸⁾ S:n 28 p. toukok. 23 §. — ⁹⁾ S:n 15 p. lokak. 4 §.

jikseen mainittuun tilaisuuteen puheenjohtajansa Ehrnroothin sekä vtt Halmeen ja Levoniuksen.

Edustajain vaali rautaliikesymsyksen käsittelemiseksi pidettäviin kokouksiin. Kaupunginvaltuusto valitsi ¹⁾ vtt Halmeen, Lindforsin ja Paloheimon sekä varalle vtt Huuskosen ja Ramsayn edustamaan valtuustoa niiden kuntain edustajain välisissä neuvotteluissa, joiden alueita suunniteltu Helsingin Risteen rautatie tulisi koskettelemaan.

¹⁾ Valt. pöytäk. 28 p. toukok. 24 §.